

Univerzita Palackého v Olomouci
Přírodovědecká fakulta
Katedra rozvojových a environmentálních studií

**ANALÝZA KONFLIKTU V OBLASTI OSTROVA
MINDANAO, FILIPÍNY**

Bakalářská práce

Sára Sívková

Vedoucí práce Mgr. Lenka Dušková, PhD.

Mezinárodní rozvojová studia (MRS)

ANOTACE

Filipíny jsou souostroví stát sestávající z více než 7 107 ostrovů. Leží v regionu Jihovýchodní Asie a jsou specifické většinou populací vyznávající křesťanské náboženství. Toto je pozůstatkem z doby španělské okupace v regionu. V oblasti ostrova Mindanao se nachází velká muslimská komunita, která se snaží o nezávislost od ústřední Filipínské vlády. Spory o nezávislost a území vyústily v ozbrojený konflikt v roce 1969 a následný vznik povstaleckých organizací Národní osvobozená fronta Morů (MNLF – Moro National Liberation Front) a Islámská osvobozená fronta Morů (MILF – Moro Islamic Liberation Front). Práce nejprve popisuje obecnou charakteristiku geografické struktury a postavení Filipín v regionu. Následně autor definuje vybrané pojmy a rozebere podobu Islámu v Jihovýchodní Asii. Dále popisuje a analyzuje aktéry konfliktu a zájmy stran konfliktu na ostrově Mindanao. Mapuje vznik, vývoj a průběh nepřátelského konfliktu a jeho vliv na politiku Filipín. Práce se také zaměří na popis implementace mírových jednání a přiblíží vyjednávání mezi aktéry. Na závěr bude provedeno shrnutí příčin, jež vedou k opětovné eskalaci konfliktu a bojů v Bangsamoro Autonomním Regionu Muslimského Mindanaa.

KLÍČOVÁ SLOVA

Klíčová slova: Filipíny, Autonomní region muslimské Mindanao (ARMM), Národně osvobozená fronta Morů (MNLF), Islámská osvobozená fronta Morů (MILF), Bangsamoro, Islám

ANOTATION

The Philippines are country consisting of more than 7 107 islands. They are situated in the region of Southeast Asia and are specific by ruling Christian majority in the region. This phenomenon is residue from Spanish presence in the region during colonial times. There is a great Muslim community in the south area of islands known as Mindanao region, which have tendency to independent themselves from central government of Philippines. The disagreement about the independence of the region escalated in armed conflict in 1969 and escalated in formation of organisations like MILF – Moro Islamic Liberation Front and MNLF – Moro National Liberation Front. At first, this work describes general characteristics of geographical structure and location of Philippines in global political system. Afterwards, the thesis describes and analyses some specific terms and describes the practices of Islam in Southeast Asia. This research also examines the parts in conflict and their intentions. Lately, the origin and progress of the conflict in Mindanao and its importance in global politics of Philippines will be described. The thesis also tracks the dynamic of conflict in present and mentions the peace negotiations that were initiated. The summary of elements, which have led to the escalation of conflict and which have consequences in the development of the region nowadays, will be written in the final part of the thesis.

KEYWORDS

Keywords: Philippines, Autonomous region of Mindanao (ARMM), Moro Islamic Liberation Front (MNLF), Moro National Liberation Front (MILF), Bangsamoro, Islam

Prohlašuji, že

- bakalářskou práci včetně příloh jsem vypracovala samostatně a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu

- jsem si vědoma, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č.121/2000 Sb. - autorský zákon, zejména § 35 – využití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a využití díla školního a § 60 – školní dílo,

- beru na vědomí, že Univerzita Palackého v Olomouci (dále UP Olomouc) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užívat (§ 35 odst. 3),

- souhlasím, aby jeden výtisk bakalářské práce byl uložen v Knihovně UP k prezenčnímu nahlédnutí,

- souhlasím, že údaje o mé bakalářské práci budou zveřejněny ve Studijním informačním systému UP,

- v případě zájmu UP Olomouc uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít výsledky a výstupy mé bakalářské práce v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,

- použít výsledky a výstupy mé bakalářské práce nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem UP Olomouc, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly UP Olomouc na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Přírodovědecká fakulta
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Sára SÍVKOVÁ**
Osobní číslo: **R16447**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Mezinárodní rozvojová studia**
Název tématu: **Analýza konfliktu v oblasti ostrova Mindanao, Filipíny**
Zadávací katedra: **Katedra rozvojových a environmentálních studií**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Filipíny jsou souostrovň stát sestávající z více než 7 107 ostrovů. Leží v regionu jihovýchodní Asie a jsou specifické většinovou populací vyznávající křesťanské náboženství. Toto je pozůstatkem z doby španělské kolonizace v regionu. V oblasti ostrova Mindanao se nachází velká muslimská komunita, která se snaží o nezávislost od ústřední Filipínské vlády. Spory o nezávislost a území vyústily v ozbrojený konflikt v roce 1969 a následný vznik povstaleckých organizací Národní osvobozené fronty Morů (MILF Moro Islamic Liberation Front) a Islámské osvobozené fronty Morů (MNLF Moro National Liberation Front). Práce nejprve popisuje obecnou charakteristiku geografické struktury a postavení Filipín v globálním politickém systému. Dále popisuje a analyzuje aktéry konfliktu a zájmy stran v konfliktu na ostrově Mindanao (sleduje vznik, vývoj a průběh nepřátelského konfliktu a jeho vliv na politiku Filipín). Práce se také zaměří na popis dynamiky konfliktu v současnosti a popis snah o vyjednávání mezi aktéry. Na závěr autor provede shrnutí analýzy konfliktu a navrhne potenciální řešení (na základě metodiky UN) pro uskutečnění mírových jednání a nenásilného vyřešení konfliktu.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **10 - 15 tisíc slov**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BERTRAND, J. (2000). Pacific Affairs Vol 73., No. 1. Vancouver: University of British Columbia, ISSN: 0030851X. BUENDIA, R. G. (2005). The state-Moro armed conflict in the Philippines Unresolved national question or question of governance? Asian Journal of Political Science (Volume 13) DOI: 10.1080/02185370508434252: <https://www.researchgate.net/publication/40614217_The_state-Moro_armed_conflict_in_the_Philippines_Unresolved_national_question_or_question_of_gove>. CIA. (2018). The World Factbook - EAST & SOUTHEAST ASIA: PHILIPPINES. <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/rp.html>>. HUTCHCROFT, P. D. (2018). Mindanao - The Long Journey to Peace and Prosperity. Canberra: Coral Bell School of Asia Pacific Affairs, ISBN: 978-981-3236-36-3 . KVIČALA, L., & STŽEDA, L. (2012). Kapitoly z historie Filipín. Praha: Euroinstitut.eu, ISBN:9788087372074. MASON, S., & RYCHARD, S. (2005). Conflict An SCHIAVO_CAMPO, S., & MARY, J. (2005). The Mindanao Conflict in the Philippines: Roots, Costs and Potential Peace Dividend. Social development papers. Conflict prevention and reconstruction series ; CPR no. 24. Washington, DC: World Bank.: <<http://documents.worldbank.org/curated/en/701961468776746799/The-Mindanao-conflict-in-the-Philippines-roots-costs-and-potential-peace-dividend>>.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Lenka Dušková, PhD.**
Katedra rozvojových a environmentálních studií

Datum zadání bakalářské práce: **10. dubna 2018**
Termín odevzdání bakalářské práce: **13. dubna 2019**

L.S.

doc. RNDr. Martin Kubala, Ph.D.
děkan

doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 11. května 2018

OBSAH

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	
ÚVOD	
1 METODOLOGIE A CÍLE PRÁCE	1
2 REGIONALIZACE A TERMINOLOGIE	3
2.1 Regionalizace a územní rozdělení	3
2.2 Konflikt	5
2.3 The Bangsamoro Organic Laws (BOL)	6
2.4 Národ Morů	6
2.5 ASEAN a terorismus	6
2.6 Náboženství	8
2.7 Křesťanství	8
2.8 Islám v Jihovýchodní Asii	8
3. AKTÉŘI V KONFLIKTU	11
2.9 Filipínská vláda	11
2.9.1 Politika Filipínské vlády v boji proti terorismu	11
2.10 Povstalecké skupiny	12
2.10.1 Moro National Liberation Front (MNLF)	12
2.10.2 Moro Islamic Liberation Front (MILF)	13
2.10.3 Bangsamoro Islamic Freedom Fighters (BIFF)	14
2.10.4 Abu Sayyaf Group (ASG)	15
2.10.5 Jemaah Islamiya (JI)	15
2.10.6 Další separatistické skupiny	16
2.10.7 Communist Party of the Philippines (CNN)	16
2.11 Klany a jejich vliv v politice BARMM	16
2.11.1 Malé ozbrojené skupiny	17
2.12 Etnické skupiny v Mindanau	17
2.12.1 Morové	17
2.12.2 Křesťanské obyvatelstvo Mindanaa	18
2.12.3 Lumadi	18
2.13 Zahraniční aktéři a mezinárodní aktéři v mírových jednáních	18
2.13.1 Malajsie	19
2.13.2 Japonsko	19
2.13.3 The International Contact Group (ICG)	20
2.13.4 The Organisation of Islamic Cooperation (OIC)	20
2.13.5 United States of America	21
3 POZADÍ KONFLIKTU	22
3.1 Historické pozadí konfliktu	22
3.1.1 Historicko-náboženské pozadí konfliktu	22
3.1.2 Historické teritoriální nároky na vymezení a snaha získat autonomii	22
3.1.3 Tvorba národních identit a sociální vymezení Bangsamoro	23
3.1.4 Sociálně-ekonomický rozvoj Filipín a přehlížení minorit	24

3.2	Důsledky 'Corregidorského incidentu'	25
3.3	Současný vývoj konfliktu a mírových jednání v Mindanau	25
4	VÝVOJOVÉ TRENDY A FAKTORY V OPĚTOVNÉ ESKALACI KONFLIKTU	28
4.1	Rido	28
4.2	Šedá ekonomika.....	29
4.2.1	Prodej a distribuce drog	30
4.2.2	Nelegální prodej a nákup půdy	31
4.2.3	Nelegální překročení hranic a pašeráctví.....	31
4.2.4	Nelegální lichvářská činnost, Pagsanda	32
4.2.5	Únosy a obchod s orgány.....	32
4.3	Komunitní spory na Mindanau	32
5	SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ AUTORA	34
5.1	Teroristické skupiny a klanové války.....	34
5.2	Šedá ekonomika.....	35
5.2.1	Predikce rozvoje v BARMM	36
6	ZÁVĚRY A LIMITY PRÁCE.....	37
	POUŽITÁ LITERATURA A INFORMAČNÍ ZDROJE	38
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	58

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ADB	The Asian Development Bank
AFP	The Armed Forces of the Philippines
AKG	The Al Khobar Group
ARMM	The Autonomous Region muslim Mindanao
ASEAN	The Association of Southeast Asian Nations
ASG	The Abu Sayyaf Group
BARMM	The Bangsamoro Autonomous Region in Muslim Mindanao
BBL	The Bangsamoro Basic Laws
BFMP	The Black Flag Movement Philippines
BIFM, BIFF	The Bangsamoro Islamic Freedom Movement (také uváděné jako The Bangsamoro Islamic Freedom Fighters)
BMA	The Bangsa Moro Army
BMLO	The Bangsamoro Liberation Organization
BOL	The Bangsamoro Organic Law
BPCA	The Bangsamoro People's Consultative Assembly
CAB	The Copenhensive Agreement on the Bangsamoro
CPP, PCP	The Communist Party of Philippines, (The Philippine Communist Party)
DENR	The Department of Environment and Natural Resources (Ministertvo životního prostředí a přírodních zdrojů)
FAB	The Framework Agreement on the Bangsamoro
ICG	The International Contact Group
IMT	The International Monitoring Team
IS	Islámský stát
J-BIRD	The Japan-Bangsamoro Initiative for Reconstruction and Development
KIM	Khilafa Islamiyah Mindanao
MIM	The Muslim Independence Movement (později Mindanao Independence Movement)
MLSA	The Military Logistics Support Agreement
MNLF	The Moro National Liberation Front
MILF	The Moro Islamic Liberation Front
NDF	The National Democratic Front
NGOs	Non-government organizaztions
NPA	The New People's Army
RSIM	The Rajah Solaiman Islamic Movement
ODA	The Oficial Development Assistance
OECF	The Overseas Economic Cooperation Fund of Japan
OIC	The Organization of Islamic Conference
PCIA	The Peace and Conflict Impact Assesment
TAC	The Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia
TLA	The Timber License Agreement
UN	The United Nations
UNDP	The United Nation Development Programme
UNSTATS	The United Nation Statistic Division
USAID	The United States Agency for International Development

ÚVOD

Filipíny jsou souostroví stát, který se nachází v oblasti Jihovýchodní Asie. Tento stát je mediálně známý v současné době hlavně v souvislosti s výskytem teroristických organizací napojených na Al-Quaidu a také svou revoluční migrační politikou. Problematika výskytu teroristických a ozbrojených skupin na Filipínách sahá hluboko do historie tohoto státu. Jedním z důležitých aspektů, proč právě na Filipínách dochází ke zrodu těchto skupin, lze pozorovat v historii tohoto státu. Vývoj Filipín je formovaný mnoha rozličnými faktory – geografickými, ekonomickými a sociálními. První z těchto faktorů je neměnou součástí každodenního života na Filipínách a obyvatelé tohoto státu se dokázali aklimatizovat na zdejší klimatické, hydrologické i geografické prostředí. Ekonomická situace Filipín je na druhou stranu úzce spojená jednak s geografickou sférou, ale promítá se do ní i sociální situace země. Filipíny jsou pozadu ve svém rozvoji na rozdíl od svých více úspěšných sousedů, jako je například Singapur, Malajsie a Taiwan. V této práci autor poukazuje hlavně na sociální nerovnosti a nepokoje mezi obyvateli Filipín, což silně zasahuje rozvoj této země a ekonomickou prosperitu. Největší konfliktní skupinou na Filipínách představuje spor muslimského obyvatelstva s Filipínskou centrální vládou. Tento spor se v moderních dějinách tohoto státu objevuje přes půl století. Dle některých autorů tento konflikt trvá už od počátku 16. století a je spojovaný s kolonizací Filipín Španěli. Autor práce se domnívá, že pro současný vývoj Filipín je hlavní zhodnotit konflikt na jihu země, který probíhá od poloviny dvacátého století. Následující bakalářská práce sleduje historický vznik, vývoj a důsledky moderního konfliktu na Filipínách, ke kterému došlo na ostrově Mindanao. Tato práce poukazuje na nepříznivý vliv, který tento konflikt měl na vývoj země, také v této práci jde o to poukázat na nedostatečný vývoj oblasti Mindanaa.

1 METODOLOGIE A CÍLE PRÁCE

Autor získá data pomocí interpretace pramenů ve formě rešerše publikací a odborných článků vztahujících se k problematice. Za rešerši se považuje hloubkový rozbor konkrétního tématu, ve kterém autor rozebírá problematiku na základě už vzniklých prací, následně přináší nový pohled na věc. V rešerši autor znovu rozebírá téma za účelem analýzy a poté přidává vlastní názor na problematiku. Definice je užitá z Cambridge Dictionary (2019).

Po druhé světové válce byly Filipíny druhou největší asijskou ekonomikou a dlouhodobé ekonomické predikce nasvědčovali tomu, že budou prosperovat i nadále. Ekonomické předpovědi se nevyplnily a Filipíny neuspěly v udržení ekonomického růstu. Toto bylo důsledkem několika různých faktorů a politik. Vláda Filipín čelila problematice nerovnoměrného rozvoje regionů i nedostatečné centrální kontroly nad zemí. Vláda se v minulosti musela vypořádat s opakujícími se občanskými nepokoji i chudobou. Tyto problémy se nejvíce projevují hlavně v oblasti Muslimského Mindanaa, které zůstává nejméně rozvinutým regionem i přes nerostné bohatství a brání Filipínám v ekonomickém rozvoji. Nepříznivá sociální a ekonomická situace v tomto regionu vede ke většování frustrace muslimského obyvatelstva. Tato nespokojenost nahrává hlavně extrémistickým hnutím a teroristickým skupinám, které podnikají ozbrojené útoky a brání rozvoji oblastí.

V 70. letech 20. století dochází v oblasti Jihovýchodní Asie k vynoření mnoha silných ekonomických států – Hong Kong, Taiwan, Jižní Korea a Singapur. Tyto státy jsou v dnešní době přezdívány jako Asijská tygři a jejich úspěch je spojený s nastavením politik otevřeného ekonomického modelu země, intenzifikací exportu, investováním do infrastruktur a vzdělání. Oproti těmto zemím jsou Filipíny v ekonomickém rozvoji pozadu, i když se nachází ve stejném regionu. (Maca, 2012)

Z tohoto důvodu se autor zabývá analýzou faktorů, které vedou k opětovné eskalaci konfliktu a občanským nepokojům obyvatel Mindanaa na Filipínách. Autor se snaží mimo ekonomických překážek hledat i politicko-sociální důvody, které brání rozvoji oblasti The Bangsamoro Autonomous region in Muslim Mindanao (dále jen BARMM), spolu s celkovým ekonomickým růstem Filipín.

Autor v práci hledá odpověď na otázku toho, jaké faktory vedou k opětovnému otevírání konfliktu mezi obyvatelstvem Mindanaa, a jaké faktory mohou ovlivňovat budoucí rozvoj této oblasti. Cílem práce je popsat aspekty vedoucí k opětovnému otevírání konfliktu nejprve mezi muslimským obyvatelstvem a křesťanskou populací, tzn. vertikální konflikt na Filipínách. Konflikt mezi The Moro Islamic Liberational Front (dále jen MILF) a Filipínskou vládou v současné době je v současné době na ústupu díky mírovým jednáním. Za druhé, popsat aspekty horizontálního konfliktu, jenž ovlivňuje lokální vývoj v regionu a má přímo dopad na komunity.

Typologie konfliktu bude sestavena na základě struktury Analýzy konfliktu od Herberta (2017) z výzkumného institutu University of Birmingham v centru Governance, Social Development, Humanitarian Conflict (dále jen GSDRC), vytvořené souladu s metodologií The Organisation of Economic Cooperation and Development (dále jen OECD.) Tato analýza GSDRC byla sestavena autorem Siânem Herbertem ve spolupráci s Australskou vládou a s přispěním autorů Ruperta Brocka, Dr. Shahar Hameiri, Briana Lucase, Toma Parkse a Tonyho Vauxe. Tato analýza se zabývá systematickým přístupem v analyzování konfliktu, hlavním cílem je sestavení profilu konfliktu a navržení politiky k jeho řešení.

Analýza konfliktu je dle Haidera a jeho práce Conflict Sensitivity Consortium (2012) strukturovaný analytický proces k porozumění konfliktu. Ve středu zkoumaného zájmu je profil konfliktu, aktéři a jejich postoje a dynamika mezi zmíněnými prvky. Tato analýza se opírá o čtyři hlavní body v konfliktu: popsání pozadí konfliktu – tzn. popsání aktérů, sestavení kontextu a jejich vliv, popsání strukturních a vnějších příčin, popsání současného vývoje konfliktu a předpověď do budoucna.

Nástroje pro analýzu konfliktu pomáhají při tvorbě politik a také při analýze hlavních problémů v konfliktu a napomáhají při vytváření přehledu současné dynamiky konfliktu. Tento typ analýzy konfliktu (Herbert, 2017, s. 2) představuje kombinovaný přístup k řešení konfliktu. Tento kombinovaný (hybridní) přístup se používá se pro prevenci konfliktu a k vytvoření příležitostí k mírovému ukončení konfliktu. Tato analýza volí 'conflict-sensitive approach' (tzn. 'citlivý přístup v konfliktní analýze'), cílem tohoto přístupu je minimalizovat negativní efekt na zemi, ve které ke konfliktu dochází. Autor zvolil tento přístup, protože zvažuje potencionální přínos intervence do země a také tento přístup počítá s mírovými jednáními. Je důležité zmínit, že tato analýza konfliktu se využívá pro analýzu násilných konfliktů¹ na národní nebo komunitní úrovni, nikoli pro konflikty interpersonální.

Při reflexi současných dat budou využity i informační zdroje z médií a webů, které se zabývají mapování konfliktu a života v autonomní oblasti v reálném čase – například web CIA Factbook, Philippine Statistical Yearbook, UNSTAT, UNODC, U.S. Department of State, World Bank, Philippine Center for Investigative Journalism, Mindanews, RAPPLER a jiných. Tyto informační zdroje autor využívá pouze v souvislosti s mapováním nejaktuálnějších informací. Většina informačních zdrojů pochází z odborných publikací, článků a oficiálních dokumentů. Tato data v originální podobě jsou překládána z anglického jazyka.

Za největší limitaci práce autor považuje délku práce, která limituje autora ve tvoření profilu konfliktu a hloubkové analýzy. Autor si uvědomuje, že v kontextu své práce se dotýká mnoha témat na Filipínách, které jsou pro vývoj oblasti důležité a zasloužily by si důkladnější rozbor. Na vývoj BARMM a Filipín má vliv řada ekonomických, politických, geografických i sociálních faktorů. Autor si myslí, že více prostoru by si zasloužili například: hloubková studie demografických a etnografických struktur obyvatelstva, celkový přehled historického vývoje oblasti, vývojové trendy zahraniční politiky Filipín, studie tvoření národní filipínské identity, případová studie problematiky korupce a duplikace funkcí ve vládě Filipín, rozbor humanitární a sociální politiky boje proti chudobě na Filipínách, analýza problematiky intenzivní těžby dřeva, odlesňování a také téma degradace zemědělské půdy a lesní půdy.

¹ Za násilný konflikt se považuje neshoda, která v sobě zahrnuje aktéry na národní, lokální úrovni a zahrnuje použití ozbrojených sil. V konfliktu musí být evidováno nejméně 25 obětí, aby byl klasifikován jako násilný. (UCDP, 1988)

2 REGIONALIZACE A TERMINOLOGIE

V Následující kapitole se vyjmenují a specifikují některé vybrané termíny. Autor vystihne, jak jsou termíny chápány v jeho pojetí a jak k nim přistupuje ve své práci. Konkrétní termíny budou blíže popsány na základě obecných definic a v některých případech budou specifikovány v souladu s mezinárodními definicemi dle dohod The United Nations (dále jen UN) či The Association of Southeast Asian Nations (dále jen ASEAN, které jsou v oblasti hlavní mezinárodní autoritou.

Autor nejprve regionálně zařadí Filipíny do makroregionu Jihovýchodní Asie a pomocí mapy vysvětlí, na jaké teritorium se jeho práce v první řadě zaměří. Nastíní se tektonická a geografická struktura oblasti, což je důležité zejména v souvislosti s ekonomickou situací. Následně se popíše regionální rozdělení státu a vymezení demografická skladba byvatel v BARMM.

Stěžejním pojmem v práci je vymezení etnických Morů a specifikace pojmu Bangsamoro, který se v dnešní době využívá v kontextu kultury i národa pro oficiální pojmenování. Na specifikaci pojmu bude využita i definice obsažena v BBL, která blíže určuje, na koho se práva vztahují v soudní a politické rovině.

V textu práce je také věnováno místo specifikaci Islámu, a jeho praktické podoby v oblasti Jihovýchodní Asie a jak se liší od jiných muslimských zemí. Tato část práce je důležitá hlavně v kontextu formování moderní Morské kulturní identity a jaký má vývoj Islámu v této oblasti vliv na celkovou politickou situaci na Filipínách. Budou popsány odlišnosti vyznávání Islámu, které lze v regionu pozorovat a které se liší od klasického vyznání Islámu v arabských zemích. V dynamice konfliktu jsou oba faktory zásadní pro pochopení původu násilí v regionu.

Ve spojitosti s muslimským Mindanaem se často mluví o činnosti teroristických skupin napojených na Al-Qaidu a Islámský stát. Proto autor věnuje část práce i definici, co to je teroristická skupina a jak je chápána dle mezinárodních definic UN a ASEAN, jehož jsou Filipíny součástí. Budou definovány termíny terorismus, separatismus a extremismus – v kontextu práce je důležité tyto termíny specifikovat v souvislosti se separatistickými skupinami a vznikem teroristických skupin napojených na Al-Qaidu.

2.1 Regionalizace a územní rozdělení

Tato kapitola je v práci zásadní pro upřesnění oblasti, o které bude autor v celém kontextu práce psát. Pomocí geografického zasazení Filipín do Jihovýchodní Asie a vyčlenění regionů v zemi může autor nerušeně popsat zájmovou oblast konfliktu.

Dle mezinárodní metodologie UNSATS (1999) spadají Filipíny pod region Jihovýchodní Asie.

Region jihovýchodní Asie má strategickou polohu mezi Indií a Čínou, Japonskem, Evropou a Oceánií. Region byl od starověku, kdy jej jako jeden z prvních vyčlenil Klaudius Ptolemaios, jako: 'region jižně od Číny a za Gangou'. (Krupa, 2006, s. 285)

Filipíny jsou souostroví stát sestávající z více než 7 107 ostrovů, rozprostírající se na ploše 300 000 km². Při posledním mapování v roce 2016 byl počet ostrovů navýšen na 7 641 (ne všechny ostrovy byly verifikované, proto se mohou oficiální data počtu ostrovů lišit). Nachází se mezi Filipínským a Jihočínským mořem, do významných hydrologických pojmů oblasti patří i Sulské moře, Celebské moře a Luzonská úžina. Terén většiny ostrovů je hornatý s nížinami u pobřeží. Nejnižším bodem je hladina Filipínského moře 0 m. n. m. a nejvyšším bodem země je

hora Apo, která dosahuje výšky 2 954 m. n. m. Hlavními geotermickým znakem Filipín je přítomnost vulkánů a výskyt zemětřesení. Filipíny náleží k zemím nacházejícím se v oblasti tzv. Ring of fire. (Central Intelligence Agency, 2019)

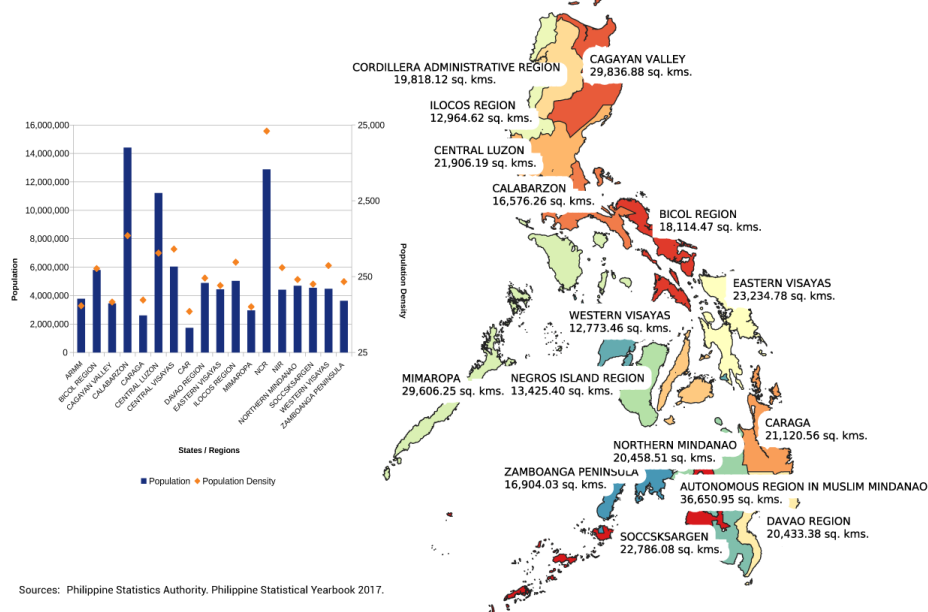
Ring of fire je název používaný ve spojitosti s pásem vulkánů v Pacifickém oceánu. Tyto sopečné soustavy jsou největší sopečné útvary na světě. Jejich výskyt je daný lokalitou střetu třech velkých subdukčních desek, střet Pacifické desky s menšími deskami Karibskou a Filipínskou deskou. (Hamblin, 1992, s.480) Filipínské souostroví leží na samostatné litosférické Filipínské desce a z východní strany Filipín se nachází Filipínský hlubokomořský příkop. Souostroví leží na průsečíku různých strukturních linií, proto se na povrchu nachází pestrá mozaika horských vrás, která tvoří pestrý povrch ostrovů. (Kunský, 1965, s. 470)

Sopečná aktivita se projevuje často negativně a ohrožuje životy obyvatelstva Filipín. Pozitivním prvkem je však využití geotermické energie. Filipíny se řadí mezi druhý nejvýznamnější stát v produkci této energie (po USA). Filipínské souostroví je periodicky sužováno výbuchy sopek a leží v cestě tropických cyklón, které se v této části nazývají tajfuny. Oba jevy výrazně poškozují krajinu, například tajfun Haiyan způsobil velké škody koncem roku 2013. (Danielová, 2014, s. 263)

Poslední super tajfun Mangkhut udeřil na pobřeží severního Luzonu 14. října 2018. Rychlost větru dosahovala přes 270 km/h a bylo napočítáno 4 oběti. Dle zpráv vydaných vládou tento tajfun negativně ovlivnil živobytí přes 250 000 obyvatel Filipín, hlavně v provincii Cagayan. Největší dopad měl tento tajfun na sesuvy a degradaci zemědělské půdy na venkově. (Griffiths, 2018)

Filipíny mají kolem 100,98 milionu obyvatel. Země se celkově skládá z 18 jednotlivých regionů (viz. Obrázek 1), z toho Bangsamoro Autonomní region muslimské Mindanao (dále jen BARMM) je územně největší federativní region o rozloze 36 651 km². BARMM je tvořeno šesti provinciemi: BARMM Basilan, Lanao del Sur, Maguindanao, Sulu a Tawi Tawi. Dle posledních statistických dat z roku 2018 tvoří 3 451 644 obyvatel většinovou muslimskou populaci v regionu z celkových 3 781 387 obyvatel. (Philippine Statistical Yearbook, 2018)

Proposed Federal States/Regions Land Area, Population, and Population Density

Obrázek 1 - Federativní státy a regiony Filipín (zdroj: Philippine Center for Investigative Journalism, 2018)

2.2 Konflikt

Pro kontext práce je důležité vymezit, co autor považuje za konflikt. Dle definice Haidera (2012) je konflikt výsledkem nesouhlasu dvou a více představitelů, který vzniká na základě neslučitelných cílů a myšlenek. Konflikt znamená nesmířitelnost obou stran, může se jednat o konflikt osobní, skupinový i na národní úrovni.

Konflikty lze analyzovat na základě různých definic a kritérií. Autor ve své práci používá nástroj analýzy konfliktu pro porozumění a vystavění profilu sporu na Filipínách, konkrétně v oblasti Mindanaa. Konfliktní analýza je vystavěna na základě metodiky Herberta z výzkumného institutu University of Birmingham GSDRC (2017)². Tuto konfliktní analýzu si autor vybral z toho důvodu, že tuto analýzu považuje za přehlednou a dostatečně popisnou. Tento typ analýzy nejen, že dává přehled nad samotnou dynamikou konfliktu, ale také počítá s navrhnutím řešení pro mírové ukončení konfliktu. Tato výzkumná analýza nejen, tvoří obraz konfliktu, ale také popisuje doprovodné jevy, na které měl konflikt svůj vliv.

Autor v práci také využívá pojmu vertikální a horizontální konflikt. Definice toho, co autor v kontextu práce považuje za takový druh konfliktu, je užita z oficiální zprávy International Alert (2014, s. 17). Za vertikální konflikt je považovaný takový konflikt, který se odehrává mezi více aktéry, z nichž je alespoň jeden na národní úrovni a reprezentuje zájmy konkrétního státu. Horizontální konflikt je takový konflikt, který vzniká na regionální úrovni mezi více aktéry a ovlivňuje každodenní život civilních obyvatel.

² Podrobněji strana 11-12, ods. 8 (zdroj z GSDRC 2017)

2.3 The Bangsamoro Organic Laws (BOL)

The Bangsamoro Organic Laws (nadále BOL) představuje důležitou listinu v konfliktu na Mindanau. Po podepsání smlouvy o The Bangsamoro Basic Laws (dále jen BBL) mezi vládou Filipín a MILF v roce 2014 (obě strany budou zmíněny v kapitolách níže, stejně tak i samotná smlouva) došlo k zmírnění nepřátelských vztahů mezi oběma aktéry konfliktu. Podepsání BOL 21. ledna 2019 znamenalo pro Bangsamoro obyvatele upevnění politické stability nad regionem a významný krok v mírových jednáních. Podepsání této smlouvy umožnilo konání referenda v ARMM a jeho změnu na BARMM v roce 2019. (více autor smlouvu popíše v kapitole 3.3 a 4.1). (Quilates, 2019)

2.4 Národ Morů

Nejranější záznamy o názvu obyvatel oblasti Mindanaa, známých dnes jako Morové nebo Bangsamoro, se datují k prvnímu španělskému osidlování Filipínských ostrovů. Pojem 'Moro' nadále označuje všechny muslimské obyvatele jižních území, kteří do roku 1872 byli nejprve nazývali jako 'indios'. Muslimské obyvatelstvo Mindanaa dnes upřednostňuje název 'Bangsamoro'. (Buendia, 2006, s. 1)

I když v dnešní době používají muslimští separatisté pro sebe název 'Bangsamoro' (tzn. 'Národ Morů'), Thomas M. McKenna (1998) uvádí, že oficiálně neexistuje žádný národ 'Morů'. Na Filipínách se nachází tři hlavní a deset menších lingvistických skupin a odlišných muslimských etnik. Termín 'Moro' tedy poprvé použili až Španělé při kolonizaci pro označení všech muslimských kmenů, které jim vzdorovaly. Pojmy 'Bangsamoro' či 'Moro' jsou tedy uměle vykonstruovány a částečně i vysvětlují důvod výskytu mnoha frakcí muslimských komunit. Tři největší známé muslimské kmeny jsou Mananaové, Maguindanaové a Tausogové.

Název 'Moro' byl odvozen od Maurů ('Moors'), muslimští obyvatele jižních ostrovů tak byli pojmenováni španělskými kolonizátory z důvodu jejich divokého odporu, který jim připomínal maury ze severní Afriky. (Luga, 2002, s. 10-11)

Španělé nazývali většinu původních obyvatel jako 'indios' a pojem 'Filipino' používali pouze jako pojem pro kreolské bělochy s evropským původem narozené v oblasti souostroví. Až v pozdním období devatenáctého století změnil pojem 'Filipino' význam tak, že popisoval obyvatele, kteří se hlásili k Filipínské národní kultuře, zatímco pojem 'indio' je obecně považován za urážlivý. V určení etnické příslušnosti se také používal pojem 'mestizos', který označoval všechny obyvatele smíšené krve, ať už pocházeli ze spojení evropské krve s původními obyvateli nebo s čínskými předky. Lokální zvláštností je, že v jiných oblastech byli míšenci považováni za druhořadé občany, na Filipínách tomu tak nebylo a s obyvateli míšené krve bylo nakládáno jako s každým jiným občanem. (Owen, 2005, s. XXI-XXII)

Současná kultura Morů bude podrobněji popsána v kapitole 3. Aktéři Konfliktu.

2.5 ASEAN a terorismus

Pro práci je klíčové zmínit pojem terorismus, extremismus a separatismus. Autor se ve své práci dotýká hlavně bezpečnostních témat a problematiky teroristických skupin na Filipínách. Vzhledem k tomu, že Filipíny jsou jedním ze zakládajících členů ASEAN, je důležité zmínit společnou politiku této organizace v boji proti terorismu.

Filipíny patří mezi jednu ze zakládajících zemí ASEAN, ten byl založen v roce 1967. Až do roku 2020 je v rámci realizace ASEAN Vision (2004) aplikovaná Konvence proti terorismu (ASEAN

Convention on Counter Terrorism). V této úmluvě se členské státy zavazují k jednotnému postupu nakládání s teroristickými činy v souladu s Chartou UN a s mezinárodními právními normami. V úmluvě se zavazují dodržovat základní lidská práva, spravedlivé zacházení a také navázání na principy dohody TAC sepsanou v roce 1976 na Bali.

Úmluva stanovuje, že terorismus nebude asociován s žádným náboženstvím, národností, civilizací nebo etnickou skupinou. Smlouva zohledňuje již prosazované konvence a protokoly jiných mezinárodních úmluv, které označují terorismus jako násilný čin. Tato úmluva hlavně zavazuje všechny členské státy k vzájemné spolupráci v boji proti terorismu, ale nadále uznává suverenitu jednotlivých členských států. Tato úmluva nadále zakazuje interferovat v zemi členských států, pokud oběti teroristického činu nebyly občany jiného členského státu a čin tak přesáhl do národní kompetence. Bližší popis viz. jednotlivé články úmluvy. (ASEAN, 2004, článek I – XIV)

V roce 2017 proběhl 31. Summit ASEAN v Manile, jehož hlavní náplní byla diskuze o extrémismu a terorismu. Velká část summitu byla věnována složce boje proti radikalizaci, financování a manifestaci extremismu a teroristických skupin. (ASEAN, 2017, para. 35)

Definice terorismu je problematická v několika aspektech. Každá organizace, asociace nebo dohoda se snaží vlastním způsobem definovat originální podobu specifikace pojmu terorismu. ASEAN ve svých právních spisech užívá hybridní definici pro terorismus. První část definice vychází přímo z UNODC (2018), druhá část pak obsahuje doprovodné definice separatismu a extrémismu. Pro specifikaci a definici toho, co je to vlastně terorismus (a s ním spojené pojmy extrémismu a separatismu) používá autor definice užitě v úmluvě ASEAN (2004), jelikož se pro kontext regionu nejvíce hodí i proto, že jsou uznávány filipínskou vládou i UN. Definice ASEAN obsahuje 16 modulů, které se zabývají právní otázkou terorismu. Pro definování pojmů v práci autor vybral Modul 4 a 5, které definují terorismus separatismus a extremismus. Znění těchto Modulů je následující:

- Modul 4 specifikuje obecnou právní definici terorismu. Pro specifikaci pojmu terorismus je ve směrnici potřeba vyčlenit tři základní prvky, z kterých se takový čin skládá. V první řadě se jedná o spáchání trestného činu (jakým je vražda, únos, držení rukojmí a podobné), v druhé řadě je definován úmysl šířit strach mezi obyvateli (což je chápáno jako ohrožení veřejnosti) nebo přečin, který motivuje správní orgány k odezvě nebo odezvě zabraňuje. V poslední řadě definice stanovuje pravidlo, kdy trestný čin ovlivňuje a přesahuje do nadnárodních rozměrů. (UNODC, 2018)
- Modul 5 vyčleňuje v definici terorismu 2 další pojmy – separatismus a extremismus. Separatismus znamená jakýkoli čin se záměrem porušení teritoriální integrity státu, včetně anexe části území nebo desintegraci státu násilným způsobem. Stíhaný je i ten, kdo podobný čin podněcuje, vede či vykonává, a stává se tak kriminálním subjektem z pohledu národního práva. Extrémismem se rozumí jakýkoli čin za cílem násilného uchopení moci a násilná změna konstitucionálního systému státu. Stejně tak sem spadá i násilný zásah proti veřejné bezpečnosti a složkám, které ji vynucují. Je zakázáno formování a zapojování se do skupin, které jsou nelegálně vyzbrojovány. Tento trestný čin je nadále právně stíhán a posuzován na základě národních práv zúčastněných stran. (UNODC, 2018)

Dle U.S. Department of State List of Foreign Terrorist Organization (2018) jsou na území Filipín registrovány následující teroristické organizace: ISIS-Philippines (zapsána 28. únor 2018), Abu Sayyaf Group (zapsána 8. října 1997), Jemaah Islamiya (zapsána 23. října 2002).

Na vzniku a šíření radikálních islamistických buněk v oblasti Jihovýchodní Asie má největší podíl teroristická organizace Al-Qaida. Původně Al-Qaida nebyla teroristickou organizací, ale kontaktní síť, která pomáhala lidem ze zahraničí zprostředkovat pomoc v boji mujahedinů proti Sovětským vojskám v Afghánistánu. V roce 1988 založil Bin Ladin Al-Qaidu (tzn. 'základnu') s pomocí velitelů rozvědky Saudské Arábie. Po porážce Sovětských sil se Al-Qaida přesunula do Khartumu v Súdánu. Odtud byla v roce 1996 vyhnána a vedení s Bin Ladinem se vrátilo do Afghánistánu. Zde spolupracovali s nově vzniklým Talibanem. Organizace Al-Qaida vlastní několik podniků, které financují její chod a investice. Al-Qaida je v dnešní době funkční globální sítí menších, na sobě nezávislých buněk. (Abuza, 2003, s. 7-9)

2.6 Náboženství

Pro pochopení nepřátelství vzniklého na základě odlišných náboženství mezi křesťanským obyvatelstvem a muslimskou populací, je důležité specifikovat podobu těchto dvou náboženství na Filipínách.

2.7 Křesťanství

Křesťanství je monoteistické náboženství, v čele vyznávání se nachází Bůh. Koncept křesťanské víry je založen na víře ve Svatou Trojici, tzn. Otce, Syna (tedy Ježíše Krista, který je zároveň i prorokem této víry) a Ducha Svatého. Hlavní literární formou šíření této víry je Bible. V současné době je křesťanská církev rozvětvená na tři největší frakce a nespočet menších náboženských organizací. Mezi tři největší náboženské obce patří: římskokatolická církev, protestantská církev, pravoslavná církev. (Oxford Living Dictionaries: Christianity, 2019)

Filipíny jsou jednou z mála zemí v oblasti Jihovýchodní Asie, kde představuje křesťanství většinové vyznání v populaci. Současná podoba křesťanství v této zemi je silně ovlivněna předchozí Španělskou kolonizací a kristianizací původních obyvatel. I přes působení kolonizační moci se podoba křesťanství v oblasti vyvíjela do své specifické formy vyznávání. Tato specifická forma křesťanství na Filipínách se projevuje ve vzniku nových rituálů i náboženských hnutí, nejvíce se projevuje v lišících se praktikách v různých regionech. I když hlavní směr tohoto náboženství byl určen Španělskou představou vyznávání křesťanství, v dnešní době se setkáváme s unikátními kombinacemi křesťanské kultury a původních kmenových zvyků. (Baring, 2018, s. 1-2)

Křesťanství patří na Filipínách mezi nejrozšířenější náboženství. Ke křesťanské víře se hlásí až 90 % populace Filipín. Nejvíce rozšířená je hlavně římskokatolická církev, následně protestantská. (The Religious Literacy Project: Christianity in the Philippines, 2018)

2.8 Islám v Jihovýchodní Asii

Muslimský svět Jihovýchodní Asie je specifický svým jazykem i kulturou, podobně jako tomu je i u křesťanství na Filipínách (viz. Kapitola 2.7 Křesťanství). Nelze unifikovaně sdělit, z čeho se skládají jihovýchodní muslimské praktiky. Místo toho lze však pozorovat velké spektrum kulturních variací vyznávání Islámu v této oblasti. V těchto praktikách lze pozorovat tři zásadní strukturální jevy, které jej vymezují:

- Prvním jevem jsou velké rozdíly se nachází v reálných náboženských praktikách jednotlivých etnik a tyto rozdíly se značně liší ve své podobě. oblasti se vyskytují vysoce ortodoxní věřící, kteří se přísně řídí svatými texty i duchovenstvem a v kontrastu s nimi zde žijí i příležitostní věřící, praktikovaný Islám je ovlivněný nemuslimskými prvky. Současnou podobu Islámu v regionu ovlivňuje sekularismus, který na druhou stranu dává prostor větší toleranci různorodému praktikování Islámu než v unifikované podobě, jenž se snaží prosadit OIC.
- Za druhé je Islám (stejně jako křesťanství či judaismus) náboženstvím postaveným na filosofii zjevení, tzn. že je na každém člověku, aby dle svého usiloval o plnění Boží vůle. Způsoby plnění této vůle se nachází ve svatých textech a odborných výkladech. Původní svitky a publikace jsou psány pouze v arabštině a byly sepsány před koncem 12. století. V této podobě se tak dochovaly až do 21. století, v nich se pak nachází jediný náhled na muslimské praktiky, jež popisuje vyznávání Islámu, které se v Jihovýchodní Asii objevovalo. Zásadním problémem bylo asimilování původních obyvatel Jihovýchodní Asie s praktikami Islámu, které se v pojetí zásadních otázek života rozcházejí, jako například: manželské zvyky, vlastnická a pozemková práva, obchodní praktiky, adopce a rodinné vztahy, tresty za prohřešky, politické a sociální uspořádání společnosti. Tato dynamika různorodých společenských praktik pak přináší konflikt mezi *adat*³ a Islámem. V kontextu regionu Jihovýchodní Asie tak samotná etnografie praktikování Islámu ukazuje, že formální doktrína je pouze jedním z mnoha prvků sociálního odrazu v teologii.
- Třetím zásadním jevem je fakt, že pojmy 'Islám' a 'Muslim' byly vždy používány k vyjádření identity a legitimace sociálního statusu. Specifikace toho, kdo je to muslim a co to znamená jím být, kontextu 19. století v období evropských koloniálních dob, se značně liší od dnešního významu tohoto slova. S identifikací se jako muslim souviselo hned několik různých práv, povinností a výsad. Například, základní práva v právním systému kolonií Nizozemské Východní Indie byla postavena na regionálních zvyklostech (*adat*¹).

Z důvodů těchto zvláštností v praktikování Islámu v oblasti Jihovýchodní Asie se proto nedá oficiálně tyto státy nazývat jako 'islámské státy'. (The Oxford Encyclopedia of the Islamic World, 2009)

Podoba Islámu v Jihovýchodní Asii v sobě vždy zahrnovala politické komponenty. Do této geografické oblasti se Islám dostal mezi 12. až 13. stoletím a byl schopný se vtěsnat do lokálních politických struktur. Před příchodem koloniálních mocností do oblasti se zde už nacházelo značné panislamistické⁴ hnutí: síť muslimských sultanátů provázaných pokrevně nebo formou sňatků existujících v oblasti od Malajsie po souostroví Sulu. Kolem Islámské ideologie se poté formovala hlavní centra protikoloniálního odporu. (Abuza, 2003, s. 33)

³ *Adat* znamená zvykové a mluvené právo v širším slova smyslu i legální podobě. V praktické i filosofické rovině se tak často rozchází s islámským právem v praxi každodenního života. (zdroj z: The Oxford Encyclopedia of the Islamic World, 2009)

⁴ *Panislamismus* je to ideologie svolávající k sociopolitické solidaritě mezi muslimskými obcemi. Největší posílení této ideologie začalo po roce 1860 s výskytem evropských kolonizátorů v arabských zemích. Dnes je hlavně šířen organizacemi jako je Arabská Liga, Organizace arabské spolupráce. (zdroj z: The Oxford Encyclopedia of the Islamic World, 2009)

Kolem roku 1500 už byl Islám rozšířen po celém Sulu a bez odporu jakékoli centrální vlády se kolem roku 1565 dostal až do Manili. Islám se lehce integroval v ostrovních společnostech díky implementaci teritoriální nadvlády sultanátů. Počátkem 16. století už byli Sulu a Maguindanao hlavními centry Islámu, odkud se nadále náboženství šířilo na další ostrovy. Vytvořily se tak dva velké sultanáty – Sultanát Sulu, do kterého spadali Palawan, Basilan a pobřežní části Bornea, Sultanát Maguindanao, kam spadalo i Mindanao. Tyto sultanáty představovaly centra pro šíření Islámu v oblasti Jihovýchodní Asie až do 16. století, kdy se na Filipínském souostroví objevily španělské kolonizační síly. (Luga, 2002, s. 14)

V textu bakalářské práce autor pracuje s několika arabskými pojmy, které jsou vysvětleny v poznámkách pod čarou. Definice jsou užity dle Esposito (2009), v jeho slovníku se nachází definice významů pojmů a tyto definice jsou popsány v souladu s uznávanými autoritami muslimské veřejnosti ve světě. Publikace se zabývá hlavně pojmy z 19. a 20. století a nabízí informativní náhled na problematiku náboženského, politického a sociálního vnímání moderního muslimského světa.

Islám je monoteistické náboženství založené v sedmém století na území Arabského poloostrova. Byl založen Abu Talib ibn 'Abd al-Muttalibem, známým též jako prorok Mohammed. V centru víry je jediný bůh - Alláh, hlavní podoba náboženství je šířena pomocí svaté knihy *Korán* a doprovodnými výklady Mohammeda. V doslovném překladu slova Islám znamená podřídit se Alláhově vůli. (Esposito, 2009)

Islamismus je ideologie založená na principech vyznávání Islámu, charakterizovaná morálním konzervatismem a doslovným překladem Koránu. Hlavním principem je implementovat Islám do všech aspektů života následováním *džihádu*. (zdroj z: Esposito, 2009)

Islám v Jihovýchodní Asii vyznává asi 240 milionů lidí žijících v oblasti hlavně jižního Thajska, Malajsie, Singapuru, Indonésie a Filipín. Z tohoto čísla 95 % muslimského obyvatelstva žije hlavně v Indonésii a Malajsii, proto je hlavním jazykem Islámu v oblasti jazyk *Malay*⁵ (nebo jeho variace). Tento fakt má dva zásadní důsledky pro chápání vyznávání Islámu v oblasti: způsoby distribuce geografického osídlení v oblasti a jazyková podoba vyznávání muslimské víry v oblasti. (The Oxford Encyclopedia of the Islamic World, 2009)

⁵ *Malay* je jazyk spadající do austronéské jazykové rodiny, mluví jím kolem 20 milionu lidí. (zdroj z: The Oxford Encyclopedia of the Islamic World, 2009)

3. AKTÉŘI V KONFLIKTU

V této kapitole autor popíše aktéry, kteří se v konfliktu angažují nebo angažovali v minulosti. Tato kapitola je zásadní pro pochopení souvyslostí a propojení jednotlivých skupin v konfliktu. Dále vysvětlí jejich záměry v BARMM a vliv, který na vývoj konfliktu mají. Nejprve budou popsáni aktéři v konfliktu a následně autor zmíní i vnější aktéry a investory, angažující se v oblasti. V této části práce autor popíše aktéry horizontálního konfliktu, za ty považuje hlavně Filipínskou vládu a MILF. Nadále se bude věnovat aktérům v konfliktu vertikálním.

2.9 Filipínská vláda

Filipíny jsou prezidentskou republikou. Vláda je rovnoměrně rozdělena pod exekutivu, legislativu a jurisdikci. Prezidentská republika stanovuje, že vykonávání úřední moci a legislativy spadá pod Kongres, moc výkonná spadá pod prezidentskou kancelář a Kabinet a moc soudní spadá pod Nejvyšší soud. Filipínský Kongres se rozděluje na parlament a senát. V senátu předsedá 24 senátorů, v parlamentu předsedá 250 poslanců. Do obou funkcí jsou voleni představitelé z regionů přímou volbou. Nejvyšší funkce v moci výkonné je představována prezidentem a více prezidentem. V současné době od roku 2016 do roku 2020 je ve funkci prezidenta Rodrigo Duterte, vice prezidentem je Leni Robredo. (Republic of the Philippines National Government Portal: The government, 2019)

2.9.1 Politika Filipínské vlády v boji proti terorismu

Po událostech 11. září 2001 vyhlásila prezidentka Gloria Macapagal Arroyo '14 Pillars of Policy and Action' tzn. politika boje proti mezinárodnímu terorismu. Zavázala se k tomu, že její vláda bude po boku s US a UN bojovat proti terorismu na základě UN Resolution 1368 vydanou Bezpečnostní komisí UN. Nabídlá jednotkám USA k dispozici bývalou námořní základnu v Subic Bay a sdílení informací. V boji proti teroristické skupině ASG přizvala jednotky USA zpět do země. Jednalo se tak o nejdelší nasazení amerických jednotek mimo Afghánistán. Prezidentka Arroyo (funkční období od 2001 do 2010) měla ve své politice dle Abuza (2003, s.202-203) následující cíle:

- Znovunastolení blízké spolupráce a posílení vztahů s US.
- Porážka muslimských separatistických hnutí na jihu a podepsání dlouhotrvající dohody o autonomii Mindanaa.
- Ukončení zneužívání území Filipín jako centra operací mezinárodních teroristických skupin.
- Upevnění své politické funkce.

V roce 2002 na Valném Shromáždění UN přednesla projev, ve kterém vyzvala rozvinuté země k boji proti chudobě ve spojení s bojem proti terorismu, i jako odkaz na to, že posílení ekonomicky slabých regionů může vést k dlouhodobé odpovědi na prevenci terorismu. (Abuza, 2003, s. 210-211)

Filipínská vláda nadále spolupracuje s USA v boji proti terorismu. Dle výroční zprávy od The US Department of State's Country Reports on Terrorism 2017 pokračuje vláda Filipín v boji proti terorismu. Prioritou v boji proti terorismu na Filipínách je hlavně zlepšit zabezpečení hranic, zlepšit spolupráci se zahraničními organizace v boji, odstřihování finančních sítí, které podporují

činnost radikálních skupin. V boji proti terorismu a ozbrojeným skupinám vláda primárně upřednostňuje veřejné bezpečí občanů Filipín. (PIA, 2018)

2.10 Povstalecké skupiny

Na Filipínách se nachází hned několik povstaleckých muslimských skupin. Největší skupiny představují The Moro National Liberational Front (dále jen MNLF) a MILF, které jsou i historicky jedny z nejstarších v oblasti. Další menší skupiny, které jsou spojovány s ozbrojenými případy a teroristickou činností, se často oddělily od těchto větších skupin jako například Abu Sayyaf Group (dále jen ASG), The Rajah Solaiman Islamic Movement (dále jen RSIM), Al Khobar Group (dále jen AKG), The Bangsamoro Islamic Freedom Movement (dale jen BIFM). Některé z těchto menších skupin hlásí příslušnost k teroristické organizaci Al-Qaidě a své ideologie staví na džihádu⁶. (Banlaoi, 2014, s. 9)

2.10.1 Moro National Liberation Front (MNLF)

Dle MNLF se založení skupiny váže k 18. březnu v roce 1968, tedy ke dni, kdy došlo k Jabidahskému masakru. Došlo k značné radikalizaci muslimské společnosti a vůdci MNLF se rozhodli distancovat od tradiční Morské elity, kterou považovali ideologicky za zastaralou. K oficiálnímu založení došlo až v roce 1969. Hlavní myšlenkou tohoto hnutí bylo prosadit založení samostatného Bangsamoro, v čele hnutí byl Nur Misuari. Velení MNLF se rozhodlo vytvořit BMA jako unifikované ozbrojené rameno MNLF, specializované hlavně na guerillové útoky proti vládě Filipín. (Luga, 2002, s. 38)

Ozbrojený konflikt na Mindanau se v průběhu let dostal do patové situace. To vedlo k znovuotevření mírových jednání mezi vládou Filipín a MNLF. V únoru 1992 podnikl tehdejší ministr obrany Fidel Ramos cestu do Libye, kde se potkal s prezidentem Qadaffim a přesvědčil ho, aby Morské povstalce, jeho věřitele, 'dotlačil' k vyjednávacímu stolu. MNLF v čele s Nurem Misuariem se vyjednávání zúčastnila v říjnu 1992, přičemž dohoda o autonomii vznikla o čtyři roky později. ARMM v sobě zahrnovala provincie Sulu, Tawi Tawi, Maguindanao a Lanao del Sur včetně 12 000 km² Filipínských teritorií. (Abuza, 2003, s. 41-42)

V srpnu roku 2013 deklaroval Nur Misuari oddělení od MNLF a všech mírových jednání, která toto hnutí podepsala. Nur Misuari deklaroval samostatnost od vlády Filipín v několika regionech ARMM a začal ozbrojené povstání. V září 2013 došlo ke střetu vládních jednotek a Misuariho jednotek v Zamboanga City. V tomto střetu bylo zabito přes sto lidí, vláda Filipín nakonec osvobodila rukojmí, které Misuariho jednotky drželi a rozpustili jeho ozbrojené síly. Misuari uprchl ze země. Hlavní větev MNLF se od Misuariho akcí oddělila a trvala na dodržení mírových smluv podepsaných s vládou Filipín. (Lum, 2014, s. 21)

⁶ *Džihád* ('*Jihad*') znamená plněním boží vůle a překonávání překážek v každodenním životě. Velká část je věnována zejména tomu, jak by se měl pravý muslim chovat ve svém každodenním životě, aby tak žil dle vůle Alláha. Znázorňuje každodenní boj o vnitřní usilování plnění boží vůle a vlastní cestu k jejímu dosažení prostřednictvím vlastních činů. Západní kulturou je často milně zaměňován za 'Svatou válku' proti nevěřícím. Tento pojem se v malém džihádu objevuje, ale je často popisován v souvislosti s posledním soudem nikoli s prvotními cíli džihádu. (zdroj z: Esposito, 2009)

Skupina MNLF má nejsilnější zastání na souostroví Sulu. Zde se také nachází i jiné extrémistické hnutí jako například ASG nebo AKG. (Sidel, 2014, s. 223)

V říjnu 2018 podepsala MNLF s vládou Filipín smlouvu o zavedení BBL a vyhlášení referenda pro založení BARMM. Společně s MILF hnutím se MNLF snaží o prosazení mírových jednání a zmírnění teroristických skupin v Mindanau. (Office of the Presidential Adviser in the Peace Process, MNLF leadership reiterates support for BOL's ratification, 2019)

2.10.2 Moro Islamic Liberation Front (MILF)

Dle Heydariana (2015) je MILF největší povstaleckou skupinou na Filipínách. Byla založena v roce 1977 jako separatistická odnož MNLF. Tato skupina má kolem 11 000 bojovníků a aktivních členů. Hlavní cíle této skupiny jsou prosazení autonomního regionu od vlády Filipín.

Dle velitelů MILF došlo k fragmentaci skupin MNLF a MILF ze dvou důvodů. Jedním bylo zpochybnování Misuariho velitelských schopností a druhým bylo zpochybnění jeho ideologií. Misuari byl kritizovaný za levicové názory, korupci, diktátorské sklony a odmítání spolupracovat s ostatními veliteli. Vyčítáno mu bylo také upřednostňování Tausigských etnických skupin a jejich zájmů před jinými muslimskými etnickými skupinami.

Bývalý guvernér Maguindanaa, Zaccaria Candao a také podporovatel MILF prohlásil v souvislosti s Misuariho velením následující:

‘První spor se týkal hlavně Misuariho diktátorských tendencí, rozhodnutí v organizaci nebyla kolektivní. Druhý problém byl se správou financí na podporu Fronty. Velitelé obdrželi hlášení, že Libye a jiní sponzoři přispěli velkým obnosem peněz na pokrytí operací, ze kterých dostali pouze zanedbatelnou finanční částku. Třetím kamenem úrazu ve skupině byl problém ideologický, Morská válka je *jihad*, tzn. svatou válkou a Misuari se více ztotožňoval s komunistickými ideologiemi. Komunisté a Morský spor nejsou kompatibilní v podstatě svého přesvědčení.’ (Heydarian, 2015)

Když Misuari vyloučil Hashima Salamata z MNLF v prosinci roku 1977, rozhodl se Salamat přesunout svou novou organizaci do Káhiry v Egyptě, později do Lahore v Pákistánu v roce 1980, kde se skupina věnovala více diplomatickým aktivitám. Oficiální založení MILF bylo až v roce 1984. Salamat ve věci hlavní ideologie MILF sám uvedl následující definici:

‘MILF se plně ztotožňuje s Islámských způsobem života a ve své politice má hlavní pilíře Islámu. To znamená, že hlavním cílem MILF je *jihad*, tedy podřízení života Alláhovi a ustanovení Islámu v domovině Bangsamoro.’ (Abuza, 2003, s. 39–40)

Velkou váhu v mírových jednáních mezi vládou Filipín a MILF mělo i přimluvení prezidentky Arroyo (funkční období 2001–2010) ve věci vynechání MILF ze zapsání na seznam teroristických skupin U.S. Government, kam mělo být hnutí přidáno z důvodu spolupráce s ASG. Prezidentka Arroyo si byla vědoma velké podpory, jakou hnutí má v muslimském regionu, a proto se rozhodla učinit smírné gesto vůči této organizaci. Jako odpověď na toto gesto vyhlásil Hashim Salamat, že MILF bude ochotno vyjednávat na příměří s vládou Filipín a distancuje se od teroristických akcí proti vládě. Tato změna politiky pokračovala i po Salamatově smrti v roce 2003 a vedla v roce 2008 k ozbrojenému střetu MILF s ASG. (Czech, 2014, s. 80-81)

Po podepsání příměří v roce 2014 se vojenské aktivity této skupiny snížily na minimum. S podepsáním příměří došlo v MILF k oslabení vojenských sil, které se rozhodly odejít do jiných, radikálnějších skupin jako jsou BIFF, ASG a jiné... (Abuza, 2015).

Hnutí MILF se sice oficiálně distancuje od extrémistických skupin ASG a Jamaah Islamiyah, ale oficiálně nelze popřít dezerci některých bývalých členů MILF k těmto skupinám. Po podepsání příměří 27. března 2014 ukončila MILF oficiálně své odbojné akce, avšak její spojenecké skupiny pokračovaly v boji proti filipínským silám (BIFF, včetně menších separatistických skupin z MNLF). (Lum, 2014, s. 20-21)

Problematika vztahů MILF a MNLF s vládou Filipín odkazuje na širší kulturní nesoulad v oblasti Mindanaa. I když obě skupiny představují většinové hnutí v oblasti Mindanaa, je hierarchie vedení celkově ovlivňována hlavně příslušností k různým etnickým podskupinám. Tato hnutí jsou hlavně podporována na lokální úrovni a jejich vztahy posilují klanové příslušnosti. Mnoho velitelů v těchto hnutích jsou lokální autority a zápasí mezi sebou o vliv nad sousedními oblastmi. Tyto neshody se následně reflektují ve vedení skupin MILF i MNLF a vedou k fragmentaci a sporům uvnitř těchto skupin. Zároveň jsou tyto rozpory uvnitř frakcí i důvodem, proč mírová jednání nejsou definitivní a konflikt stále pokračuje. Pro lokální elity představují obě velká hnutí příležitost, aby koordinovaně vystupovala v politických otázkách a jednáních s vládou Filipín. (Adam, 2014, s. 18)

V současné době je vyjednávání MILF s vládou Filipín v roce 2019 na stabilní pozici. Obě strany jednájí o implementaci dalších položek a regulací do BOL, která byla podepsána v roce 2014. CAB obsahovala dvě hlavní položky. První se týkala podepsání CAB (2015) a vzniku referenda o BARMM, tato doložka nabyla platnosti v únoru 2019. První doložka CAB pojednává o akceptování BBL v parlamentu Filipín. Druhá doložka CAB se týká rozpuštění bojovníků MILF, ukončení odbojné činnosti skupiny a přestavění vojenských základů na obytné komunity. Poradce prezidenta pro mírové záležitosti v BARMM Carlito G. Galvez uvedl:

‘Ozbrojené síly MILF budou rozpuštěny do roku 2022 ve čtyřech fázích. V první etapě došlo k ceremonálnímu propuštění 145 bojovníků v roce 2015. Do konce roku 2019 dojde k rozpuštění jedné třetiny bojovníků z celkových 12 000. Další třetina z tohoto počtu bojovníků bude rozpuštěna do konce roku 2020. Poslední fáze dekompozice ozbrojených složek MILF bude provedena do konce roku 2022. ‘ (Office of the presidential Adviser in the Peace Process, Full implementation of the MILF Normalization Process underway, 2019)

V roce 2020 budou společně MILF a vláda Filipín spolupracovat na odstraňování minových polí, rehabilitaci zemědělských ploch a implementaci sociálních a rozvojových projektů v BARMM. (Office of the presidential Adviser in the Peace Process, Full implementation of the MILF Normalization Process underway, 2019)

2.10.3 Bangsamoro Islamic Freedom Fighters (BIFF)

BIFF vznikla oddělením od větší MILF z důvodu nesouhlasu v politice MILF na uzavření příměří s vládou Filipín. Byla založena v roce 2008 dnes již zesnulým Ameril Umbra Katem. K této skupině se přidali někteří bojovníci z MILF, kteří byli nespokojeni se zmírněním politik MILF a jejich jednáním o podepsání CAB. Záměrem BIFF je plné oddělení Muslimského Mindanaa od Filipín. (Franco, 2018)

Dle oficiálních zpráv se z původní MILF připojilo k BIFF kolem tří set bojovníků. Hnutí BIFF si vystavělo své základny v oblasti severního Cotabata, Maguindanaa a na několika strategicky významných oblastech Lagusanských mokřadů (tato oblast je strategicky významná z důvodu výskytu zásob zemního plynu). V únoru 2011 bylo hnutí BIFF a jeho velitel Kato veřejně označeni za nepřítel MILF. MILF se plně distancuje od jakýchkoli činů BIFF. (Chalk, 2013)

K poslednímu velkému ozbrojenému střetu BIFF došlo mezi zářím a říjnem 2018 v Cotabatu. BIFF stále představuje vážnou hrozbu v konfliktu a je spojována s ozbrojenými útoky v Marawi City i s útokem na katolický kostel v Jolu 27. ledna 2019. (Alkaff, 2019, s. 1)

2.10.4 Abu Sayyaf Group (ASG)

ASG je extrémistická kriminální skupina, která se nachází na seznamu teroristických skupin dle U.S. Department of State List of Foreign Terrorist Organization (2018). Tato skupina čerpá podporu hlavně od lokálních vůdců a politiků na souostroví Sulu, kde se předpokládá, že má skupina své velitelství. Velice aktivní je skupina zvláště v oblasti Jolo a Patikul. Objevuje se řada studií, které se domnívají, že by ASG mohla mít konexe na IS a Al-Qaidu. (Sidel, 2015, s. 223)

Dle studie Philipa Holtmanna a Josepha Franca (2014), zaměřené na Islámský Stát a výzkum propojenosti s jeho partnerskými organizacemi, je porovnáván vztah skupiny ASG a skupiny Jund al-khalifa k IS. I když je IS a šíření globálního džihádu⁷ 'horkým tématem' v médiích, liší se chování jednotlivých skupin a radikálnost projevení. V případě Jund al-khalifa došlo po mediální výzvě IS v roce 2014 k zavraždění francouzského rukojmí jako zástupného gesta projevení vůle IS. Na druhou stranu, ASG je ve svém vztahu k IS méně radikální a záměry skupiny s rukojmími jsou motivovány finanční kompenzací ve formě výkupného. Skupina tak byla schopna získat vysoký finanční obnos za výkupné. Ve věci přísahání věrnosti ASG oficiálně vyjádřila příslušnost k IS, ale veřejně se k učení IS hlásí jen jedna z menších skupin pod ASG v Basilanu. I toto nasvědčuje nesourodému velení uvnitř skupiny ASG a poukazuje na problematiku dostatečného nevyhranění ideologie skupiny.

Po roce 2000 utrpěla ASG značné ztráty a přišla o hlavní velení, bojové síly se snížily na pár stovek aktivních vojáků. Po tomto roce se z ASG stala spíše kriminální organizace než separatistické hnutí. Skupina se začala zabývat únosy a náhodným bombardováním proti vládě Filipín. I když skupina přišla o organizovanější vedení a většinu svých ozbrojených sil, zůstávala významným hráčem na poli muslimského Mindanaa. Ozbrojený střet ASG a filipínského vojska v březnu 2014 přinesl 24 obětí v Sulu. (Lum, 2014, s. 14)

I když došlo k prosazení BBL v parlamentu Filipín a uzavření příměří s MILF, situace v Mindanau nadále zůstává vyhrocená přítomností separatistických ozbrojených skupin. K poslednímu velkému incidentu došlo 27. ledna 2019, kdy ASG zaútočila na katolický kostel v Jolo. Tímto činem ASG navázala na neúspěšný pokus o převrat v Marawi City, který byl zastaven filipínskou armádou při vyhlášení stanného práva. ASG představuje pro řadu radikálních muslimů v oblasti společně s BIFF hlavní extrémistickou sílu v oblasti. ASG v dnešní době plně spolupracuje s IS a radikálními skupinami z Indonésie i Malajsie. ASG představuje pro mír v BARMM stále vážnou hrozbu i nadále. (Alkaff, 2019, s. 2)

2.10.5 Jemaah Islamiya (JI)

Jemaah Islamiya je teroristická organizace zapsána v U.S. Department of State List of Foreign Terrorist Organization (2018). Tato skupina operuje po celé oblasti Jihovýchodní Asie, velitelství sídlí v Indonésii a má přímé vazby na Al-Qaidu. V posledních letech se vztahy JI a Al-Qaidy oslabily a JI čerpá lokální podporu ve Filipínách od spřátelených frakcí ASG. Po útocích na ambasádu USA v roce 2005 se vláda Filipín rozhodla ve spolupráci s armádou USA společně

⁷ Podrobněji: strana 12, džihád vysvětlivka (zdroj z: Esposito, 2009)

zakročit proti ASG a JI. Hlavní pobočku JI v Indonésii tyto síly společně zničily. (Lum, 2014, s. 19-20)

Velitel filipínské pobočky JI Basit Usman byl zabit 3. května 2015, ale i tak zůstávají filipínské pobočky aktivní. Tyto malé buňky se často připojují k jiným skupinám v ozbrojených konfliktech, například k ASG nebo KIM, které se hlásí k IS a k tomu, že iniciovali BFMP. Filipínská vláda ve spolupráci s MNLF a MILF začala iniciovat programy ve snaze zmírnit radikální ideologie v Mindanau. V Singapuru byla založena hnutí, která nabízí poradenské služby bývalým vojákům JI. I přes tyto deradikalizační snahy zůstává JI zodpovědná za řadu teroristických útoků po celé Jihovýchodní Asii. (Banlaoi, 2014)

2.10.6 Další separatistické skupiny

V roce 2018 se v Mindanau vyskytují i další skupiny, které se přímo hlásí k IS, mezi nimi Asuar Khalifa Philippines, Maute Group a další. Tyto skupiny využívají nespokojenosti obyvatel v Mindanau a snaží se radikalizovat muslimskou populaci proti vládě Filipín. Tomuto nepřispívá ani přítomnost posádky USA na Filipínách, která spolupracuje s Filipínskou vládou v boji proti terorismu. (Abuza, 2018)

V oblasti BARMM je stále problematický výskyt mnoha separatistických radikálních skupin, které často vznikají oddělením od větších skupin. Řada hnutí spojených s IS se oddělila od původní ASG, například IS-Philippines a její menší frakce IS-Sulu, IS-Basilan. (Yaoren, 2019)

2.10.7 Communist Party of the Philippines (CNN)

Aliance CPP-NPA-NDF (dále jen CNN) je nejdéle působící komunistické hnutí v Asii. Toto hnutí má pod sebou pět tisíc bojovníků a působí hlavně v okolních regionech kolem Mindanaa. I přes snahy tohoto hnutí angažovat se v BARMM, většinou nebylo tak úspěšné jako jiné muslimské klanové skupiny. V politice Filipín se jedná o významnou separatistickou skupinu, která se ve spolupráci s jinými skupinami angažuje i v konfliktu na Mindanau. CNN působí hlavně v regionu Visayan, severovýchodní části Mindanaa a jižním Luzonu. (Heydarian, 2015, s. 2)

2.11 Klany a jejich vliv v politice BARMM

Klany představují hlavní nesourodou složku uvnitř BARMM. Jak už bylo výše zmíněno v kapitole 2.2, jsou původní klany v tomto regionu vysoce nesourodé a často nesdílí jednotnou ideologii. Toto se odráží hlavně na vztahu těchto klanů vůči Filipínské vládě a v podpoře radikálních skupin na Mindanau. Dle autora Luma (2014), který se zabývá bližší analýzou Maquindanahského masakru v roce 2009, hrají lokální klany velkou roli v celém Morském konfliktu. Tyto ozbrojené spory mezi klany se nazývají rido⁸. Ve své zprávě Lum (2014) komentuje zapojení lokálních klanů v Mindanau do politicky motivovaných vražd 57 obětí. Tyto vraždy byly iniciovány klanem Ampatuan. Představitelé toho klanu měli být souzeni za tyto vraždy v roce 2011, ale jurisdikce Filipín v tomto případě postupuje pomalu.

Klanový patriarcha Ampatuan klanu se jmenuje Data Andal Senior a je to bývalý guvernér provincie Maguindanao. Tento klan vlastní přes pět set hektarů půdy a patří mezi významné politické autority v regionu. (Co, 2013, s. 29)

⁸ Rido znamená klanovou válku, mstu. V kontextu Mindanaa se často jedná o spor mezi více klany, rody nebo skupinami navzájem nebo vnitřní spor o vedení. (zdroj z: Lum, 2014, s. 6)

Lum (2014) ve své práci také zmiňuje, že dle jiných expertů přispívají lokální klany do udržení kruhu chudoby na Mindanau. Na vině jsou vnitřní spory jednotlivých frakcí mezi sebou, investování do soukromých armád a podporování násilí v regionu.

Ve věci politiky proti formování soukromých armád zakročila vláda prezidentky Aquino založením úřadu The Independent Commission against Private Armies (ICAPA). Tento úřad má sloužit při lokalizaci a rozpouštění soukromých armád. V roce 2013 tento úřad identifikoval kolem dvaceti soukromých armád v oblasti ARMM, které měly mít kolem 3000 bojovníků. Téměř polovina těchto armád patřila pod Ampatuan klan. Nejvíce těchto armád se nachází v lokálních oblastech souostroví Sulu. (Co, 2013, s. 67)

Klanovní velitelé se angažují na lokální i regionální moci v regionu ARMM. Není výjimkou, že politici v úřadech ARMM se hlásí k příslušnosti k různým klanům. Mnoho z těchto politiků se přímo i nepřímo účastní na nelegálním obchodě – pašování a prodej drog, obchod a únosy lidí. Jednotliví politici mezi sebou zápasí o nadvládu nad nelegálním obchodem v regionu a ve svých sporech používají i násilí a nelegální praktiky. Svě spory často řeší pomocí výše zmíněných soukromých armád nebo vydíráním pomocí rukojmí. (Lara, 2013, s. 119-120)

2.11.1 Malé ozbrojené skupiny

Vznik těchto menších ozbrojených skupin lze pozorovat po druhé světové válce. Tyto malé guerillové skupiny představovaly pro vládu Filipín levnou a efektivní vojenskou sílu v oblasti proti separatistickým muslimským hnutím. Problematika s těmito skupinami přišla později, když se vládě nedařilo tyto skupiny usměrnit v útocích na civilní obyvatele. I když vláda Filipín oficiálně odmítá spojení s těmito skupinami, je nesporné, že je v minulosti podporovala v boji v konfliktu na Mindanau. Ozbrojené skupiny v sobě zahrnují menší radikální skupiny jako Alsa Mara, Alamara, Alsa Lumad, Ilaga, Human Group, Kuratong, Baleleng, Nakasaka a Tadtad. Tyto skupiny jsou často spojovány s násilnými útoky a únosy v oblasti Mindanaa. Jejich existence nadále ohrožuje mírové snahy. (Co, 2013, s. 27)

2.12 Etnické skupiny v Mindanau

V oblasti se bezesporu vyskytuje i nespočet jiných etnických a jazykových skupin. V současné době na území Mindanaa působí 3 největší etnické skupiny autor mezi ně řadí Mory, Lumady a křesťanské obyvatelstvo Mindanaa. Tyto skupiny budou popsány v následující kapitole.

2.12.1 Morové

Muslimští obyvatele jižních oblastí dnes preferují název 'Bangsamoro'. Tento název vznikl z původního malajského slova 'bangsa' (nebo též 'bansa'), které se používá pro výrazy: národ, rasa či stát. Složením s původním označením vznikl název Bangsamoro, tedy stát Morů. V kontextuální souvislosti textu se tento název používá jak pro územní označení, tak pro označení národnosti lidí vyznávajících a praktikujících Islám na Filipínách. (Buendia, 2006, s. 1)

V muslimském regionu vzniklá jednotná identita Bangsamoro se střetává s několika dalšími menšími minoritními identitami. V regionu Mindanaa není výjimkou, že se některé komunity hlásí k více etnickým identitám. Na pozadí těchto rozdílných sociálních skupin se začala tvořit muslimská Bangsamoro identita jako jednotící prvek mnoha různých etnik a skupin. K Bangsamoro identitě se tak do určité míry hlásí jak kultura Tausugů, Maranaů, Maguindanaů i jiné menší skupiny. Tato sociální identita je ohrožována vnitřním neshodami mezi jednotlivými skupinami mezi sebou. V otázkách autonomie regionu nejsou schopné tyto skupiny vystupovat

jednotně a dochází k tvorbě hnutí a organizací, které jednají nezávisle na sobě viz. MNLF, MILF, ASG, ... (Macapagal, 2018)

V otázce určení toho, kdo všechno spadá v politické a právní rovině pod název Bangsamoro dle listiny BBL, určuje definice dle F. Galeriana (2018, s. 22) následovně: Za Bangsamoro jsou označeni ti obyvatelé, jež v období kolonizace byli shledáni rodilými nebo původními obyvateli Mindanaa, souostroví Sulu a jejich přilehlých ostrovů, včetně Palawanu a jejich potomci míšené nebo čisté krve nabývají stejného práva nazývat se tak. Jejich potomci i rodinní příslušníci nabývají tohoto práva sňatkem.

2.12.2 Křesťanské obyvatelstvo Mindanaa

Dle George (1981, s. 641) po druhé světové válce začalo docházet k přílivu osadníků z Luzonu a Visayasy přicházejících do oblasti nerozvinutého jihu, za vidinou získání úrodné zemědělské půdy. Po roce 1960 bylo zaznamenáno, že až 3 200 lidí za týden se vylodilo v Mindanau. Toto křesťanské obyvatelstvo, které se na Mindanao přistěhovalo, využívá jazyk Tagalog, na jehož základech je vystavěn moderní filipínský jazyk, a využívá se v celém Filipínském souostroví společně s angličtinou jako univerzální a úřední jazyk. (Co, 2013, s. 23-24)

2.12.3 Lumadi

Lumadi jsou největší etnickou menšinou nacházející se na Mindanau. Na území BARMM je jich kolem 60 000 a oficiálně jsou klasifikováni jako domorodá populace Filipín. Lumadi jsou specifická skupina, která nekonvertovala k Islámu, ale zároveň patří mezi Morské národy. Podobně jako muslimští Morové i Lumadi si nárokují území na základě zvykového a ústního práva, na základě tohoto jim však nebyla přiznána práva na jejich pozemky a Filipínskou vládou jim byla po druhé světové válce zabavena velká část půdy. (Paredes, 2008, s. 168)

Většina Lumadských kmenů v BARMM se hlásí k etnicko-lingvistické skupině Teduray. Lumadi jako etnická skupina čelí řadě úředních problémů v BARMM, jelikož jejich omezený počet brání možnosti zvolení Lumadského kandidáta do úřadu v regionu. (Coronel-Ferrer, 2012, s. 2101-2107)

Největší problém této etnické skupiny je nedostatečné zastoupení v legislativě a vedení BARMM. Lumadi také čelí diskriminaci ze strany křesťanského i muslimského obyvatelstva. Tento fakt činí z Lumadů přehlíženou skupinu uvnitř regionu. (Paredes, 2008, s. 166-168)

I když Lumadi spolupracovali s Morskými obyvateli v prosazení CAB v mírových jednáních, zůstalo toto etnikum ve věci přerozdělování územních nároků opomenuto jak vládou Filipín, tak muslimským obyvatelstvem. Lumadi podobně jako Morové vznášejí své nároky na domorodé území v Bangsamoro na základě tradičních práv, ale jejich nároky byly přehlédnuty v mírových jednáních. Ve spojitosti s těmito nároky na půdu lze očekávat nárůst budoucí frustrace těchto menšin v BARMM. (Parades, 2015, s. 168)

2.13 Zahraniční aktéři a mezinárodní aktéři v mírových jednáních

V konfliktu na Mindanau se projevuje i hodně zahraničních aktérů. Někteří aktéři mají historické konexe na region a některé skupiny, které zde působí. Někteří zahraniční aktéři se podílí v podpoře ozbrojených skupin a jiní se angažují v mírových jednáních. Autor konkrétně zmíní Malajsii, Japonsko, The Organisation for Islamic Cooperation (dále jen OIC), The International Contact Group (dále jen ICG) a Spojené Státy Americké (dále jen USA), kteří se angažují v mírových jednáních jako pozorovatelské strany.

2.13.1 Malajsie

Malajsie má v celém konfliktu na ostrově Mindanao zvláštní místo, jelikož často působila jako prostředník mezi zneprátelenými tábory MNLF a vládou Filipín.

V roce 1974 vydala Malajská vláda listinu Resolution no. 18, ve které změnila své oficiální stanovisko podpory osamostatnění muslimského Mindanaa na podporu vzniku autonomní oblasti. MNLF bylo v roce 1974 donuceno OIC k podepsání Tripolské smlouvy a k propuštění vojenských velitelů. Proběhlá jednání o dosažení Tripolské smlouvy žádala po vládě prezidenta Marose, aby splnil část závazků na umírnění muslimského povstání. Byla postavena mešita v Manile a založena fakulta Islámských studií na University of Philippines. V prosinci roku 1976 byla Tripolská smlouva podepsána a Mindanao mělo dostat svůj vlastní soudní dvůr i referendum o nezávislosti. (Abuza, 2003, s. 39)

Účast Malajsie na mírových jednáních Filipínské vlády s MILF byla později iniciována na požádání filipínské prezidentky Gloria Macapagal Arroyo. Malajská vláda přijala pozvání i z toho důvodu, že konflikt na Mindanau nepřímo představuje bezpečnostní hrozbu a příchod migrantů do Malajsie. Další důvod účasti Malajsie na jednání v konfliktu je i její členství v ASEAN a OIC. (Zulkifli, 2016, s. 2-3)

Kromě poskytování služeb jako prostředníka v mírových jednáních na Mindanau má Malajsie i jiné zájmy ohledně zapojení do konfliktu. Po 60. letech si Malajsie nárokuje území Sabských ostrovů, které historicky patřily k Sulskému sultanátu, ale později se oddělily na samostatný sultanát. Spor o toto území s Filipínskou vládou představoval ve vztahu s Malajsií vážnou bezpečnostní hrozbu v 60. letech 20. století. Význam ostrovů je ve výskytu ložisek ropy. Ve vztahu Filipín s Malajsií představují nároky na toto území sporné téma dodnes. (Heydarian, 2015, s. 2-3)

Ve Filipínsko-Malajských vztazích hrálo velkou roli i prosazení BBL v parlamentu Filipín. Prosazení příznivé politiky pro muslimské obyvatelstvo zlepšilo vztahy s Malajsií a otevřelo řadu příležitostí pro mladé Filipínce v rozvojových projektech z Malajsie. Malajsie i nadále plní svou roli prostředníka ve vyjednávání mezi vládou Filipín a Bangsamoro. (Zulkifli, 2016, s. 64-65)

Malajsie nadále zůstává prostředníkem pro mírová jednání na Mindanau mezi MILF a vládou Filipín. V Kuala Lumpur se sešly obě strany při podepisování mírových smluv v prosinci 2017. Za přítomnosti malajského premiéra Abdul Razaka došlo k oficiálnímu podepsání mírových smluv. Malajsie je garantem dohlížejícím na plnění těchto smluv společně s dalšími členy ICG. (Office of the presidential Adviser in the Peace Process, GPH-MILF implementation panels reaffirm steadfast commitment to peace process, 2017)

2.13.2 Japonsko

Japonsko-Filipínské vztahy byly po druhé světové válce ovlivněny prozápadní politikou a předchozí okupací. Filipínská administrativa a soudnictví byly za doby Japonské okupace silně zanedbávané a černý obchod prosperoval. Filipíny obdržely po válce od Japonska reparace a dlouhodobě spolu obě země spolupracují. (Owen, 2005, s. 293)

Role Japonska jako pozorovatelské síly konfliktu na Mindanau začala, když bylo Japonsko nominováno na člena ICG v červnu 2009, aby dohlíželo na mírová jednání v konfliktu na Mindanau. Tato funkce Japonska jako dohlížitele pokračovala i nadále, kdy bylo Japonsko přizváno do IMT. IMT má za úkol pozorovat a pomáhat při rozvojových projektech mezi vládou Filipín a MILF v regionu Mindanaa. Japonská iniciace J-BIRD zahraniční pomoci v Mindanau

vznikla v roce 2006 a od té doby se podílí na implementaci mnoha rozvojových projektů. (Ishikawa, 2014, s. 83–85)

Japonská zahraniční pomoc v Mindanau má historické kořeny v propojení obou zemí Jihovýchodní Asie. Pro Filipíny představuje Japonsko významného obchodního partnera a významného investora v rozvoji. Japonská zahraniční investice do Filipín se datuje od roku 1968 a od té doby zůstává Japonsko jedním z hlavních přispěvatelů zahraniční pomoci do rozvoje Filipín. Zájem Japonska na situaci v Mindanau se po incidentu 11. září 2001 zvýšil a pro tuto oblast byla vyčleněna zvláštní pomoc v boji proti chudobě regionu a Japonsko se nadále angažuje v rozvoji regionu. (Ishikawa, 2017, s. 11-12)

2.13.3 The International Contact Group (ICG)

Tato organizace byla založena na podporu mírových jednání na Mindanau a pro dohled na ukončení konfliktu. ICG pro oblast muslimského Mindanaa byla založena v roce 2009. Zakládajícími členy této organizace jsou vláda Filipín a MILF. Pozorovatelskými členy jsou čtyři státy – Velká Británie, Japonsko, Turecko, Saudská Arábie a další členové jsou nestátní organizace (NGO's) – The Asia Foundation z USA, Centre for Humanitarian Dialogue ze Švýcarska. Důvod pro založení ICG je mezinárodní podpora mírových jednání a snaha udržet vzájemnou důvěru mezi aktéry. (International Contact Group for Southeast Philippines Peace Proces, 2014, s. 7-8)

Hlavní oficiální funkce ICG jsou:

- Účast na všech jednáních mezi aktéry v konfliktu
- Poskytnutí poradenství ve věci mírových jednání
- Poskytnutí znaleckých posudků na vyžádání jednou ze stran konfliktu
- Setkání se s aktéry po předchozí domluvě a poskytnutí konzultačních služeb
- Členové ICG vystupují jako prostředníci v jednání mezi aktéry konfliktu

(International Contact Group for Southeast Philippines Peace Proces, 2014, s. 9-10)

2.13.4 The Organisation of Islamic Cooperation (OIC)

OIC je organizace vzniklá v roce 1970. Cílem této organizace je sjednotit všechny muslimské státy a obce. Organizace vystupuje jako oficiální poradce UN v záležitostech muslimských zemí a menšin. Organizace byla založena na historickém summitu ve městě Rabat v Saúdské Arábii, který proběhl v roce 1969. (*The Organisation of Islamic Cooperation*, 2019)

V roce 1974 vydala Malajská vláda listinu Resolution no. 18, ve které změnila své oficiální stanovisko podpory osamostatnění muslimského Mindanaa na podporu vzniku autonomní oblasti. MNLF bylo v roce 1974 donuceno OIC k podepsání Tripolské smlouvy a k propuštění vojenských velitelů včetně předsedy Hashima Salamata. Podepsání Tripolské smlouvy však nevedlo k dlouhodobému ukončení konfliktu. (Abuza, 2003, s. 38)

Při dalších jednáních o konfliktu na Filipínách se OIC v roce 2014 rozhodla svolat k vyjednávání MNLF i MILF. Byla navrhována aliance mezi frakcemi ve věci prosazení BBL pro zlepšení podmínek muslimského obyvatelstva ARMM. Ve vyjednávání mezi MNLF a MILF působila OIC jako prostředník pro obě muslimské hnutí. V roce 2015 se v otázce prosazení BBL nakonec potkali MILF a blok MNLF a deklarovali alianci. Rozhodnutí spojit se v prosazení BBL bylo výsledkem předchozích jednání svolaných OIC při Bangsamoro Coordination Forum v Kuwaitu, která proběhla v květnu 2015. Skupiny vydaly následující stanovisko: ' Pro zachování důstojnosti

a blahobytu muslimských občanů se my MILF a MNLF sjednocujeme při prosazení Bangsamoro Basic Laws' (Galeriana, 2018, s. 23)

V současné době má tato organizace nový implementační program pro jednotnou politiku všech členských zemí v rámci programu OIC-2025. OIC se snaží prosadit jednotnou Chartu a její dodržování u členských států. Hlavní náplní této Charty je: udržení míru a bezpečnosti, pomoc Palestinským uprchlíkům, zmírnění chudoby, boj proti terorismu, investování a správa financí, nezávadná výživa a dostupnost jídla, věda a technologie, boj s klimatickou změnou a udržitelný rozvoj, kulturní a náboženská rovnost, implementace ženských práv, kooperace rozvojových projektů, dohled nad dodržováním lidských práv a svobod, ... Podobně jako UN i OIC má svou vlastní Islámskou rozvojovou banku a různé agendy pro vzdělávání, vědu a pro kooperaci zahraniční pomoci členským zemím. (*The Organisation of Islamic Cooperation*, 2019)

Dne 21. ledna 2019 hostila OIC referendum v Mindanau, aby dohlížela na plnění BOL podepsaného MILF a vládou Filipín. OIC zůstává nadále přihlížející a poradenskou silou v mírových jednáních v jižních Filipínách. OIC oficiálně podporuje Morské hnutí, aby se sjednotili a společně dohlíželi na prosazení míru v oblasti. (OIC, 2019)

2.13.5 United States of America

Po teroristických útocích 11. září 2001 na budovy The World Trade Organisation v New Yorku se vláda USA zaměřila primárně na globální boj proti terorismu. Vzhledem k předchozím smlouvám USA z roku 1951 o vzájemné obraně s Filipínskou vládou se obě vlády rozhodly spojit v boji proti muslimským separatistickým hnutím v Mindanau. V roce 2002 podepsali USA a vláda prezidentky Filipín Arroyo The Military Logistic Support Agreement (dále jen MLSA), ve které umožnila USA opětovné vybudování základny v Subic Bay. USA využívá tuto základnu jako středisko pro boj proti terorismu v Jihovýchodní Asii. (Lum, 2014, s. 11-12)

Jednotky USA nadále zůstávají na svých postech na základně Subic Bay. Společně s vládou Filipín spolupracují na tréninku a společných akcích v boji proti terorismu v regionu Jihovýchodní Asie. Jednotky USA v oblasti pomáhají i při humanitárních a rozvojových projektech. Významná pomoc jednotek USA byla při evakuaci obyvatelstva před tajfunem Mankhut v roce 2018. Přítomnost těchto amerických jednotek pomohla oslabit vliv radikálních teroristických skupin v Mindanau. (U.S. Embassy in Philippines, 2019)

Od roku 2008 dostávaly Filipíny jeden z největších finančních obnosů od USA ze zahraniční rozvojové pomoci vyčleněné pro region Jihovýchodní Asie. Z této částky šla až polovina na rozvojové projekty v muslimském Mindanau s cílem podpořit ekonomicky nerozvinutý jih a zmírnit šíření radikálních ideologií a násilných hnutí. Hlavní cíle této pomoci z USA byly zaměřeny na posílení bezpečnostních složek a stavbu infrastruktury v Mindanau. (Lum, 2014, s. 9)

Dle statistických dat The United States Agency for International Development (USAID, 2019) obdržely Filipíny v minulém roce finanční obnos přes 148 milionů \$ v zahraniční rozvojové pomoci od USA. Až 87 % z této částky bylo vynaloženo na posílení ekonomiky a 13 % šlo na investování do obrany země.

3 POZADÍ KONFLIKTU

V této kapitole se autor zaměří na přiblížení vertikálního konfliktu mezi vládou Filipín a muslimským obyvatelstvem. Autor analyticky zhodnotí vybrané faktory, které vedly k eskalaci nepřátelství obou stran. V následující části bude shrnuto historické pozadí konfliktu a důvody vzniku nepřátelských tendencí. Autor následně uvede do mírových jednání mezi vládou Filipín a MILF.

3.1 Historické pozadí konfliktu

3.1.1 Historicko-náboženské pozadí konflikt

Je důležité si uvědomit, že konflikt v BARMM má silné historické kořeny, zvláště v náboženském konfliktu muslimů s křesťany. Toto je vystavěno na koloniální historii země a katolizaci většinového obyvatelstva Španělskými silami v 16. století. Násilná katolizace ze strany Španělů byla i důsledkem španělské averze vůči muslimům z předchozí zkušenosti obsazení Iberského poloostrova. Toto náboženské nepřátelství přenesli kolonizátoři do oblasti Jihovýchodní Asie. Konvertovaní původní obyvatelé se angažovali v boji proti muslimské populaci, které vůči nim za to chová silnou zášť i v dnešní době. Montiel (2012) ve své práci také poukazuje na to, že problematika na Mindanau nemá pouze kořeny v náboženských neshodách, ale také v kulturně politickém pozadí i v otázce teritoriálních nároků na půdu v muslimském regionu.

3.1.2 Historické teritoriální nároky na vymezení a snaha získat autonomii

Po 2. světové válce docházelo k velkému tlaku, ze strany kolonizovaných zemí na uvolnění okupačních sil zahraničních mocností. Nově vzniklé státy požadovaly dlouho slibovanou nezávislost a Filipíny byly jedním z těchto států. Spojené Státy Americké daly Filipínám nezávislost v roce 1946. Nová vláda byla složena z domorodých Filipínců. Američané předali správu této nové vládě včetně všech legálních nároků na Morská území. Muslimský odpor proti nově sestavené Filipínské vládě začal prudce narůstat po tom, co do oblasti Mindanaa začala vláda přesídlovat velký počet křesťanských obyvatel, kterým byla vládou slíbena půda v jižním regionu jako smírné gesto za potlačení komunistických hnutí. Filipínská vláda tak vyřešila jeden demografický problém na úkor dalšího. (Abuza, 2003, s. 36)

Filipíny se oficiálně osamostatnily od USA dne 4. července 1946. Ve vládě byli dosazeni Filipínští úředníci a elity. Nová Filipínská vláda přijala opatření ve věci zmírnění ekonomických nerovností mezi obyvatelstvem. Vznikla řada přesídlovacích programů do regionu Mindanaa. Filipínská vláda v tuto dobu čelila fragmentaci politických stran a vynořování silných ideologií. V této době lze pozorovat posílení násilných komunistických hnutí, přicházejících z Vietnamu a Číny. Cílem politiky nové vlády bylo zmírnit občanské nepokoje podněcované těmito komunistickými povstáními NPA, ke kterým docházelo na ostrovech Visayas a Luzon a také údajná snaha o rozvoj Mindanaa. Muslimská populace Morů byla značně znepokojena přívalem křesťanského obyvatelstva ze severu, kteří ohrožovali jejich ekonomickou a politickou situaci. Výskyt těchto přistěhovalců muslimové vnímali jako snahu vlády potlačit jejich kulturu a identitu – jelikož populační nárůst učinil z muslimského obyvatelstva menšinu na Mindanau. Vládní programy přesídlení obyvatel ze severu do Mindanaa nevyhnutelně způsobily nespokojenost, která následně podnítila novou Morskou revoluci. (Galeriana, 2018, s. 13)

V pozdních 60. letech tak představovalo muslimské obyvatelstvo jen 25 % populace Mindanaa. Eskalace muslimské frustrace Morských nacionalistických hnutí vedlo k posílení sociálního konfliktu mezi novými skupinami obyvatel Mindanaa. Začaly se tvořit organizované ozbrojené skupiny a muslimské obyvatelstvo se začalo spojovat pod jednotnou národní identitu Bangsamoro. Po vyhrocení situace v březnu 1968, kdy došlo k Jabidahžskému masakru muslimských rekrutů na ostrově Corregidor, se vznesla vlna organizovaného odporu ze stran obyvatel Filipín. Tento incident zůstává i dnes nevysvětlen. Na úkor tohoto incidentu začali jednotně muslimové jako diskriminovaná skupina požadovat samostatnost od Filipín. První velké koordinované hnutí muslimské frustrace představovalo hnutí MIM. Nadále lze pozorovat vznik ozbrojených skupin, mezi nimi představovala hlavní proud odporu hlavně MNLF. Tyto skupiny byly hlavně podporovány ze zahraničí (Malajsie, Libye, ...) (Upsala Conflict Data, 2019)

Bylo to až v roce 1989, kdy byl oficiálně vymezen ARMM, i přes to ozbrojený konflikt pokračoval v dalším desetiletí. Konflikt eskaloval i z důvodu výskytu nových extrémistických skupin jako ASG a vlivu zahraničních aktérů, kteří přímo i nepřímo těží z konfliktu. Mírová jednání s vládou byla následně otevřena v roce 1996, kdy MNLF podepsala příměří s Filipínskou vládou. Toto příměří nemělo z dlouhodobého hlediska význam z důvodu výskytu jiných ozbrojených skupin, které se nadále účastní konfliktu i v dnešní době. (Upsala Conflict Data, 2019)

3.1.3 Tvorba národních identit a sociální vymezení Bangsamoro

Když se v roce 1935 staly Filipíny samosprávnou jednotkou, byl zvolen prvním prezidentem Filipín prezident Manuel Quezon. Ten vyhlásil na memorandu 28. října 1938 k politice ve věci zapojení muslimského obyvatelstva do politiky Filipín následující:

- 1) Rozvoj v oblastech Mindanaa a Sulu bude řízeně distribuován vládou Filipín.
- 2) Budou zlepšovány životní podmínky obyvatel Mindanaa a Sulu ve věci vzdělání, finančních zdrojů a rozvoje.
- 3) Obyvatelé budou chráněni před zneužíváním sultánů a bude všem zaručována stejná rovnost v právní rovině.
- 4) Budou jmenováni veřejní úředníci do funkcí v úřadech, rozhodující nad regionem.
- 5) Bude zlepšena ekonomika regionu ve věci obchodu a zemědělství tak, aby se zlepšily životní podmínky obyvatel.

Pro Morské obyvatelstvo znamenalo přistoupení na tyto podmínky filipínské vlády, že se vzdají své vlastní suverenity a sebeurčení. Tzv. Filipinizace Morské společnosti byla chápána jako podřízení se vládě bývalých nepřátel, neuznání muslimských vůdců a zákonů. Morská populace byla nucena se plně integrovat na politiku vlády při tvorbě vznikající filipínské národní identity. Toto potlačování Morské kultury radikalizovalo muslimské obyvatelstvo. (Luga, 2002, s. 28-29)

Prvních pětadvacet let osamostatnění od USA správy bylo pro Filipíny zásadní v obnově ekonomických, politických a kulturních struktur země. Rozvíjející růst kapitalismu, vznik střední vrstvy i zvyšování nerovností ve společnosti společně se všudypřítomnou korupcí a neudržitelné zneužívání těžby přírodních zdrojů bylo na denním pořádku. Začalo nové budování národní identity, které často naráželo na rozdílné kultury i ideologické směry. Islám ani muslimské obyvatelstvo tak neměli v budování národní identity místo. Bangsamoro se začali samostatně identifikovat odděleně od Filipínské identity. (Owen, 2005, s. 291-293)

Dle George (1981, s. 641) se filipínští politici v druhé polovině 20. století zabývali naléhavými otázkami řešení politických, ekonomických a sociálních problémů většinových obyvatel na severu. Tito politici nadále pokračovali s implementací asimilační politiky vůči jižnímu muslimskému obyvatelstvu, což bylo pro obyvatelstvo Mindanaa a Sulu nepřijatelné. Tato politika vlády se řídila následujícím přístupem:

‘Nejlepším způsobem, jak integrovat muslimské obyvatele, je učinit je méně muslimskými, a to tak, aby se oprostili od zákonů a konvencí, jež řídí jejich životy.’

Dle Federspielery (1985, s. 810) v mnoha okolních zemích Jihovýchodní Asie se národní vlády snažily o použití Islámu jako nástroje k modernizaci země ve tvoření národní identity tím, že přiřadily muslimským autoritám zásadní role v ekonomickém rozvoji. Oproti tomu Thajsko i Filipíny se, i přes veřejné prohlášení státních elit, nijak významně nezasadily o implementaci muslimského obyvatelstva do svých ekonomických cílů rozvoje.

3.1.4 Sociálně-ekonomický rozvoj Filipín a přehlížení minorit

Ve Filipínách byly vyčleněny nové autonomní regiony na jihu pro muslimské obyvatelstvo ve snaze asimilovat muslimské obyvatelstvo do politického systému. Filipínská vláda se pokusila jmenováním muslimských autorit zmírnit vzniklé politické neshody. Jmenovala lokální elity v nově vzniklých provinčních jednotkách. Zařazení muslimského obyvatelstva do ekonomického rozvoje země však nebylo moc úspěšné. Na Filipínách i v Thajsku byla ekonomická modernizace hlavně prosazována politickými autoritami, ale v muslimských oblastech, kromě ojedinělých rozvojových projektů, nebyla žádná větší snaha o zapojení muslimských obyvatel do ekonomické modernizace Filipín. (Federspieler, 1985, s. 808-809)

Velký podíl exportu země pochází z nerostného bohatství. Nejvíce zásadní je těžba dřeva, která se nachází kolem oblasti severního Luzonu a Mindanaa. Otázka intenzivní těžby dřeva na Filipínách je úzce spjata s politikou centrální vlády a nakládáním s nerostným bohatstvím země. Toto téma je důležité zvláště v ekonomickém rozvoji země po druhé světové válce a také se toto téma úzce týká oblasti Mindanaa, odkud většina produkce země pochází. I přes to, že většina nerostného bohatství se nachází v BARMM, v kontrastu vysokého exportu dřeva je tento region v současné době stále nejméně ekonomicky rozvinutou částí země. (The Philippines Statistical Yearbook, 2019)

Přístup Filipínské vlády ve věci rozvoje v oblasti Mindanaa se řídil politikou toho, že je jednoduší potlačit odlišnou muslimskou kulturu a nejlépe ji úplně vyřadit z programů pro rozvoj. Když se vláda Filipín nesetkala s příznivými výsledky stran asimilačních politik, rozhodla se přistoupit na plně vyloučit některé skupiny obyvatel z rozvoje země. Mimo muslimského obyvatelstva bylo touto politikou zasáhnuo nadále i sociálně slabší obyvatelstvo – chudí obyvatelé, malé etnické skupiny, čínské diaspory, migranti, uprchlíci. (Rigg, 2003)

Ve věci mírových jednání vlády a muslimů, která se týkala rozvoje muslimské komunity se vláda Filipín nebyla schopná shodnout s organizací MILF na jednotné politice. MILF se snažila prosadit osamostatnění od Filipín a vytvoření nezávislého Islámského státu. Filipínská vláda odmítla tento nárok a přenechala mírové jednání na nevládních organizacích. Diaz (2003) zmiňuje, že pro muslimské komunity v oblasti je socioekonomický rozvoj hlavní podmínkou udržení trvalého míru.

K situaci nedostatečného socioekonomického rozvoje oblasti a vypořádání se se situací chudoby na jihu země v muslimských komunitách se vyjadřuje Mucha-Shrim Q. Arquiza (2011). Tento autor ve svém článku popisuje, že předchozí rozvojové projekty pro muslimy v oblasti byly

použity jako nástroj potlačení muslimské identity než jako nástroj pomoci. Tyto projekty byly iniciovány ze strany zahraničních organizací (UNESCO Links Project) i ve spolupráci s vládou Filipín. Jednalo se zejména o projekty, které se snažily působit proti tradičním hodnotám různých menšin. Jedním z těchto projektů byl například i LIPI ('Lifting indigenous people from indignity') nebo 'ahon bajau', tyto projekty cílily na potlačení tradičních identit menšinových obyvatel. Účast v těchto projektech tak byla podmíněna oslabením práv na sebeurčení těchto komunit.

3.2 Důsledky 'Corregidorského incidentu'

Dne 18. března 1968 došlo na Corregidorském ostrově k nepříznivému incidentu, který měl velkou roli v pozdějším vzniku organizovaných muslimských skupin. Tento akt byl později nazván jako 'Jabidah Massacre' nebo 'Corregidorský incident'. Oficiální stanovisko Filipínské vlády bylo takové, že vojáci zinscenovali povstání z důvodu špatných životních podmínek a nízkého platu. Dle některých neoficiálních zpráv měly jednotky za úkol zbavit se politických odpůrců prezidenta Marose a on se jich následně rozhodl zbavit. Reálně mělo dojít k oficiálnímu povstání těchto muslimů z důvodu toho, že odmítali být cvičeni v boji proti Malajským muslimům, se kterými měla Filipínská vláda spor o nároky na území ostrovů Sabah. Politický vůdce ostrovů Sabah Tun Mustapha odmítal nároky Filipínské vlády i Malajsie na území ostrova a rozhodl se podpořit ozbrojený odpor muslimských Morů proti vládě Filipín. (Abuza, 2003, s. 37)

Při tomto činu došlo k vraždě muslimských vojenských jednotek, klasifikovaných jako 'Jabidah commandos'. Tyto komanda byla připravována na infiltraci a sabotování vojenských posádek na ostrovech Sabah, které byli kontrolovány Malajsií, ale Filipínská vláda na ně vznášela nároky na základě historických smluv. Vláda prezidenta Marose plánovala převzít ostrovy za použití síly. Několik přeživších tohoto incidentu podalo výpověď o tom, co se na ostrově stalo, což pobouřilo veřejnost i Malajsijskou vládu. Mnoho autorů se shoduje, že Jabidahský masakr byl jedním z hlavních spouštěčů původního konfliktu na Filipínách. (Vitug, 2000, s. 1-23)

Pro zmírnění důsledků tohoto incidentu, který podněcoval nepřátelství mezi obyvateli přes padesát let, vznikl humanitárně-rozvojový projekt 'Mindanao Garden of Peace'. Tento projekt měl představovat plán na vybudování memoriálu a připomínky padlých rekrutů na místě, kde mělo k incidentu dojít. Filipínští politikové se tímto projektem pokusili vyjádřit soustrast všem obětem a uznání oficiální viny na incidentu. Fakticky měl mít tento projekt vliv na zmírnění veřejných obav z teroristických útoků ze strany radikálních muslimských skupin s vazbami na Al-Qaidu, po teroristických útocích v New Yorku 11. září 2001. Tento projekt byl i důležitým gestem v dalších mírových jednáních. (Curaming, 2017)

3.3 Současný vývoj konfliktu a mírových jednání v Mindanau

V konfliktu na ostrově Mindanao se nejedná pouze o boj mezi muslimským a křesťanským obyvatelstvem Filipín. Tento konflikt se stal také předmětem jednání i pro okolní země, zahraniční organizace a hnutí, které se snaží v oblasti rozšířit svůj vliv. V dynamice konfliktu lze pozorovat i vznik různých aliancí mezi jednotlivými aktéry. (Adam, 2014)

Ozbrojený konflikt na Mindanau se v průběhu let dostal do patové situace, což všechny zúčastněné strany ekonomicky i sociálně vyčerpávalo. To vedlo k znovuotevření mírových jednání mezi vládou Filipín a hnutím MNLF. MNLF v čele s Nurem Misuarim se vyjednávání zúčastnila v říjnu 1992. Dohoda o autonomii byla podepsána v říjnu 1996. ARMM v sobě

zahrnovala provincie Sulu, Tawi Tawi, Maguindanao, Lanao del Sur včetně 12 000 km² Filipínských teritorií. Vyhlášení ARMM znamenalo uzavření příměří pouze pro hnutí MNLF s filipínskou vládou, na druhou stranu boje s MILF, New People's Army i Aby Ssayaf pokračovaly. Mnoho bojovníků MNLF neuznalo příměří a přidali se ke zbývajícím odbojným skupinám MILF nebo radikální islamistické skupině Abu Ssayaf. Vznik ARMM neznamenal pro region žádný dlouhodobý ekonomický benefit. Od roku 1996 od podepsání příměří se životní podmínky obyvatel nijak nezlepšily a region zůstává nejchudším v zemi. (Abuza, 2003, s. 41-42)

Ve věci mírových jednání v konfliktu na Mindanau bylo potřeba zajistit mírovou dohodu také s MILF. Tato skupina i dnes představuje největší sílu muslimských rebelů proti vládě Filipín v ARMM. Proběhlo celkově 32 jednání mezi vládou a MILF, než došlo k jednání o FAB 7. října 2012. Tato smlouva obsahovala položku o svolání referenda v ARMM na vytvoření BARMM. Tato úmluva obsahovala následující doložky:

- Centrální vláda bude nadále rozhodovat o národních rozhodnutích ve věci diplomacie, obrany, občanství a měny.
- Nově vzniklé BARMM bude zodpovědné za následující:
 - Určování výše daní a vynucování práva šaría⁹ na svém území
 - Přerozdělování rozvojových dotací a grantů
 - Volbu vlastních autorit a úředníků, kteří se budou zodpovídat Filipínské vládě
- Jednotky MILF budou rozpuštěny a právo bude vymáháno zodpovědnými úředníky a složkami.
- Vznikne nový zákon BBL, který musí být odsouhlasen Filipínskou vládou, a proběhne demokratické referendum v ARMM.

Finální podoba úmluvy CAB byla podepsána vládou Filipín a MILF 27. března 2014. (Heydarian, 2015, s. 4-5)

V roce 2015 došlo k několika ozbrojeným konfliktům mezi vládou Filipín a MILF, které znamenaly pozastavení mírových jednání. Nakonec byla podepsána dohoda o sdílení moci a prosazování BBL v ARMM. Pro zmírnění konfliktu na Filipínách se OIC rozhodla svolat k vyjednávání MNLF i MILF jako největší zástupce separatistických hnutí. Byla navržena aliance mezi frakcemi ve věci prosazení BBL pro zlepšení podmínek muslimského obyvatelstva ARMM. Rozhodnutí spojit se v prosazení BBL bylo výsledkem předchozích jednání svolaných OIC při Bangsamoro Coordination Forum v Kuwaitu, která proběhla v květnu 2015. Skupiny vydaly následující stanovisko: ' Pro zachování důstojnosti a blahobytu muslimských občanů se my, MILF a MNLF, sjednocujeme při prosazení Bangsamoro Basic Laws'. I přes podepsání příměří pokračovaly ozbrojené potyčky v regionu nadále. Důvodem je to, že i když hnutí MILF i MNLF fakticky představují hlavní aktéry v BARMM, nejsou jedinými aktéry reprezentující muslimské frustrace na Mindanau. Ostatní separatistické skupiny nadále pokračovaly v ozbrojených potyčkách. Hnutí MILF se i nadále snažilo prosadit vyhlášení referenda o nezávislé Bangsamoro území, jelikož i přes uzavření příměří stále udržuje snahy o plné dosažení nezávislosti od Filipín. (Galeriana, 2018, s. 23)

⁹ Šaría je termín, který doslovně znamená 'boží vůle'. Termín znamená neporušitelný zákon stavící na principech Islámu. V Koránu se objevuje devadesát veršů, které přímo popisují právní obyčej, z kterých bylo sestaveno duchovními právo šaría. Je to imperativ muslimské jurisdikce. (zdroj z: The Oxford Encyclopedia of the Islamic World, 2009)

Ve svém článku Curaming (2017) informuje, že nová dynamika konfliktu filipínské vlády a muslimské populace vyvstala v roce 2016. Když ve Filipínském parlamentu nestihla vláda prezidentky Aquino prosadit uznání BBL předtím, než začaly nové parlamentní volby v únoru 2016. V prezidentských volbách vyhrál Rodrigo Duterte.

V roce 2017 došlo k řadě ozbrojených útoků v Marawi City. K těmto útokům se přihlásily islamistické skupiny Maute group, která hlásí příslušnost k ISIS. V těchto útocích zahynulo kolem 85 obětí. Prezident Rodrigo Duterte se rozhodl vyhlásit stanné právo na jihu Filipín a vyslal vojenské oddíly, aby zakročily v oblasti. Obyvatele Marawi byli evakuováni z oblasti. (The Guardian, 2017)

Dle oficiálních zpráv došlo k uznání BBL a vytvoření Bangsamoro regionu v parlamentu 30. května 2018. Konečná verze BBL se od původní značně lišila v zásadních doložkách. V rozvojových projektech bude vláda Filipín podporovat BARMM po dobu pěti let, poté se počítá s finanční nezávislostí regionu. V konečné podobě tak BARMM získalo finanční nezávislost od vlády, ale policejní složky by se měly zodpovídat přímo Filipínské Národní Policii a filipínské ústavě. (Rappler, Ranada, 2018)

V roce 2019 proběhlo referendum o BOL, tedy autonomní správě nad Mindanaem. S většinovým počtem voličů došlo 25. února k zániku ARMM a k vytvoření BARMM na území pěti provincií – Lanao del Sur, Maguindanao, Basilan, Sulu, Tawi Tawi včetně Cotabato City. Centrální vláda Filipín jmenovala nové úředníky pro správu BARMM, kteří budou ve funkci do roku 2022. (Mindanews, Arguillas, 2019)

4 VÝVOJOVÉ TRENDY A FAKTORY V OPĚTOVNÉ ESKALACI KONFLIKTU

V této kapitole autor popíše faktory, které považuje za hlavní důvody nové eskalace konfliktní dynamiky. Autor vychází z díla Anny Louse Strachen (2015), ve kterém autorka zmiňuje základní eskalační faktory v konfliktu v Mindanau, ale zároveň autor doplňuje současný vývoj a přidává nový rozbor těchto jevů. Při analýze autor popíše horizontální konfliktní faktory. Tyto ekonomické i sociální faktory ovlivňují životy obyvatel v BARMM a brání rozvoji tohoto regionu.

Dle oficiálního dokumentu publikovaného International Alert (2014, s. 17), ve spolupráci s World Bank, se v konfliktu podepisují nejprve faktory vertikálního konfliktu, tedy konfliktu založeného na separatistických ideologiích a výskytu teroristických skupin, přičemž tyto útoky jsou iniciovány přímo proti státu. Tato vertikální problematika již byla nastíněna v kapitolách 3 a 4. Autor v následující části zmíní jevy horizontálního konfliktu, který se projevuje na lokální úrovni mezi jednotlivými klany, etnickými skupinami, konkurenčními hnutími a politickými spory o pozemky a funkce. Pro aktuální přehled nad problematikou autor využije i oficiální zprávy vydané World Bank (2017).

Násilí v Mindanau je dle International Alert (2014, s. 18) způsobováno hlavně politickou situací Filipín, spornými nároky na pozemky spojené s výskytem nerostných surovin, otázkou kulturní identity, výskytem šedých ekonomik, nedostatkem jurisdikční síly v prosazování zákonů a v poslední řadě politickou korupcí. Horizontální konflikt v Mindanau je výsledkem dlouhodobé kombinace výše zmíněných faktorů a brání úspěšnému rozvoji komunit.

4.1 Rido¹⁰

Ve svém článku Macabuac-Ferolin (2014) uvádí, že většina násilných činů v BARMM byla spáchána z důvodu sporu mezi klany. Nepřátelství mezi jednotlivými klany a rody v Mindanau (tzv. *rido*) má dlouhou tradici v historii konfliktu v BARMM i v kontextu Filipín. Vzhledem k tomu, že klanový spor je často konflikt mezi konkrétními rody, klany nebo etniky, není výjimkou, že v mnoha případech dochází k ohrožení civilního obyvatelstva a škody na okolním majetku.

Rido způsobují spory v muslimských komunitách v Lanao del Sur i v Mindanau. Tyto konflikty mezi klany zatěžují sociální i ekonomický rozvoj komunit v BARMM. Mezi lety 1930 a 2005 bylo evidováno kolem 1 266 případů msty, ve kterých zahynulo přes 5000 obětí. I v roce 2007 zůstává 64 % z těchto případů klanových sporů nevyřešených a soudně netrestaných. V mnoha případech těchto mstivých útoků spolupracovaly rodinné klany s konkrétními separatistickými skupinami, které se podílí na konfliktu v BARMM. (Torres, 2007)

Problematika s fenoménem *rido* zůstává v tom, že s každým dalším útokem mezi klany dochází k živení kruhu msty a nenávisti mezi rodinnými klany. Situace v mnoha komunitách je ovlivněna boji mezi nepřátelými klany v místě jejich bydliště. Bezpečnostní situace ve venkovských oblastech brání investicím do infrastruktur a narušuje vzdělávání mladých lidí. V řešení ukončení

¹⁰ Podrobněji strana 16, pojem *Rido* (zdroj z: Lum, 2014, s. 6)

msty mezi klany a zlepšení sociální situaci v BARMM byla aplikována řada přesídlovacích programů. Rido, tedy klanový spor, představuje v regionu silnou vlnu odporu a násilí uvnitř komunit. Pro podporu mírových jednání v BARMM představuje důležitou každodenní realitu života venkovských komunit. (Macabuac-Ferolin 2014, s. 12)

Hlavní spory mezi klany jsou způsobené následující neshody:

- Spory o pozemková práva
- Krádeže
- Lokální politická rivalita
- Vraždy
- Obchodní rivalita
- Prodej a distribuce drog
- Lichvářství
- Msta na základě újmy na cti (včetně případu sexuálního zneužití)
- Škoda na majetku

(Co, 2013, s. 55-56)

Klanové spory se promítají také v celkové struktuře konfliktu Bangsamoro. Projevení těchto mezi-klanových sporů v konfliktu lze sledovat například v květnu 2012, kdy klanový spor mezi členy MNLF a MILF vygradovalo v ozbrojený střet obou skupin v Maguindanau. Spor o pozemková práva dvou členů těchto hnutí vyústil v nepokoje, které pronikly až do sousední provincie severního Cotabata. Eskalace tohoto sporu donutila k evakuaci přes 300 rodin žijících v oblasti. (International Alert, 2014, s. 28)

4.2 Šedá ekonomika

V problematice chudoby a konfliktu v BARMM je důležité zmínit výskyt šedé ekonomiky¹¹. Tento jev je hluboce propojen s konfliktem v Mindanau i ve vývoji Filipínské ekonomiky. Pod pojmem šedé ekonomiky se schovává nejen nezdaněná ekonomická aktivita, ale také ta nelegální. V kontextu Filipín v sobě zahrnuje profit z nezdaněného zboží a služeb, únosy za výkupné, nelegální obchod s půdou, převaděčská a pašerácká činnost, nezdanění mzdy, nelegální obchod s drogami, zbraněmi, lidskými orgány a nelegální obchod s lidmi. Dle Lara (2014) je proto v otázce řešení konfliktu v Mindanau stěžejní pro úspěšné mírové jednání aktivně řešit a snažit se minimalizovat podíl šedé ekonomiky na Filipínách.

Dle zprávy International Alert (2014, s. 20-11) je podíl šedé ekonomiky a násilí v oblasti pozorovatelný v napojení na pašování drog, prodej zbraní, nezdaněné sázení nebo únosem a prodejem lidí. Až kolem 27 % evidovaných násilných činů mezi lety 2011-2013 bylo spojováno s nelegální ekonomickou aktivitou. Tato zpráva dále upozorňuje na to, že v otázce řešení těchto horizontálních konfliktů hrají velkou roli nejen klanové spory, ale také násilí provokované aktivitami v neformální ekonomice.

Šedá ekonomika v Bangsamoro je často spojovaná s lokálními elitami a korupcí. Fondy získané z neformální ekonomické aktivity jsou používány ve volebních kampaních a na upevnění

¹¹ Šedá ekonomika znamená všechnu nezdaněnou ekonomickou aktivitu, která by se mohla podílet na oficiální tvorbě HNP. Při definici šedé ekonomiky využívá autor obecnou definici užívanou The World Bank (zdroj z: Smith, 1994, s. 19)

politických funkcí. Tento systém prohlubuje sociální a ekonomické nerovnosti obyvatel BARMM a pro úspěšné mírové jednání představuje hrozbu z těchto důvodů:

- Mírové procesy v BARMM mohou představovat hrozbu pro zaběhnutou neformální ekonomiku lokálních elit a mohou ohrožovat jejich politické pozice. Mnoho z těchto 'šedých elit' vlastní soukromé armády a představují potencionální bezpečnostní hrozbu.
- Zvolení nových politických elit může vést k obsazení pozic vlivnými úředníky, kteří se budou chtít vyhnout danění svých ekonomických aktivit, nebo budou dosazeni jinými vlivnými elitami s vidinou toho, že budou přehlížet jejich nelegální aktivity (problematika korupce).
- S vyhlídkou na ukončení boje o nezávislost BARMM se vynořuje problematika jiných komunitních sporů a bojů o moc na lokální úrovni. Různé lokální elity mezi sebou zápasí o nově vznikající politické funkce a začíná se plně projevovat rido¹², tzn. násilí mezi klany a vlivnými rody. Tyto klany mezi sebou často bojují i déle než desetiletí o nároky na půdu.
- Neformální ekonomická činnost v BARMM poskytuje některým diskriminovaným menšinám životně důležitý příjem pro jejich fungování. (Patří sem nelegální přeshraniční obchod v Sulském moři, který představuje pro některé komunity v BARMM hlavní ekonomický příjem.) Zdanění této ekonomické aktivity by pro některé komunity znamenalo ohrožení jejich živobytí.

(Lara, 2014, s. 2)

4.2.1 Prodej a distribuce drog

Nelegální prodej a distribuce drog se netýká pouze oblasti Bangsamoro, ale vyskytuje se po celých Filipínách. Z celé oblasti Jihovýchodní Asie mají Filipíny nejvíce případů lidí závislých na metanfetaminu a země je zároveň jedním z největších distributorů této návykové látky. Vláda se snaží systematicky zasahovat proti drogovým kartelům, ale tyto kartely často přesouvají své výroby do BARMM, kde má vláda ztížené podmínky zásahu vzhledem ke křehkému mírovému jednání. V otázce mírových jednání a zmírnění chudoby na Mindanau bude zásadní se vypořádat s drogovými kartely i s lokálními elitami, které jsou s nimi spojené. V BARMM propojení lokálních klanů je distribuce drog hluboce zakořeněná a představuje pro tyto klan velké finanční příjem. Otázka zásahu proti těmto 'narkobaronům' může vyústit v další klanové msty a střet soukromých armád, který negativně ovlivní rozvoj komunit. (Schoofs, 2014, s. 1-2)

Když v roce 2016 nastoupil prezident Duterte do funkce, deklaroval, že jeho prioritní politika bude hlavně boj proti drogovým kartelům na Filipínách. V boji proti drogám bylo založeno několik programů a kampaní na podporu této politiky, tyto kampaně jsou veřejností silně kritizovány, jelikož při nich opakovaně dochází k porušování lidských práv a svobod. V boji proti drogám v roce 2018 je evidováno přes 5000 obětí, z toho 54 obětí byly děti. Z důvodů nedostatečné koordinace mezi různými orgány, které mají na starost vynucování pořádku na Filipínách a boj proti neformální ekonomice v zemi, se počítá, že ze země stále proudí velké množství drog nelegálně. Dle oficiálních statistik by se mělo jednat o drogy v hodnotě přes 129,5 milionu \$ jen za rok 2018. Dle komentáře autora Bashara (2019) z Rajaratnam School of International Studies je důležité využít v kampani proti terorismu osvěty veřejnosti a podobně

¹² Podrobněji strana 16, pojem *Rido* (zdroj z: Lum, 2014, s. 6)

jako v Bangladéši informovat o problematice drog širokou veřejnost pomocí médií a informačních portálů. Tento autor ve své zprávě také odkazuje na problematiku nespolupráce orgánů na vymáhání pořádku a boj proti drogám a navrhuje užší spolupráci těchto organizací v budoucnu.

4.2.2 Nelegální prodej a nákup půdy

Dle autorky Gulane (2014, s. 3) se za nelegální trh s půdou považuje jakékoli nakládání s půdou bez přiznání na katastrálním úřadu a uvědomění správních orgánů. Pro mnoho obyvatel nelegální přepis půdy znamená levnější, rychlejší způsob nakládání s půdou, ale v dlouhodobém hledisku znamená riziko. Toto riziko se odráží v tom, že nároky na půdu stále oficiálně náleží držiteli, který je úředně zapsán jako její vlastník – tzn. že nákupce nemá žádná oficiální práva na tuto půdu a nemůže ji trestně vymáhat. Nelegální trh s půdou v Mindanau je často řízen lokálními elitami, klany. V těchto neoficiálních transakcích potom dochází k sporným nárokům na konkrétní půdu, což vede v šíření *rido*¹³ a nepokojů v regionu. Mnoho obyvatel Mindanaa za vidinou získání zemědělské půdy vstupuje do soukromích armád, nebo obchoduje s nelegálními prodejci půdy. Jejich nároky na takto získanou půdu nemají oficiální zastání před úřady a poškozený nákupce se nemůže bránit proti falešné transakci. Narůstá frustrace těchto obyvatel, která vede k novým občanským nepokojům na lokální úrovni.

4.2.3 Nelegální překročení hranic a pašeráctví

Nelegální přeshraniční obchod představuje pro mnoho chudých komunit životně důležitý příjem. V tomto nelegálním maloobchodě často využívají hlavně ženy. Malí podnikatelé často provozují prodej zemědělských komodit pomocí člunů a jediný jejich přestupek je nezdanění při překročení regionů. Vláda Filipín při kampaních v boji proti pašeráctví zbraní, drog a osob zasahuje proti velkým člunům pašeráků. V boji proti organizovanému zločinu kontrolují i tyto malé obchodníky, kteří si nemohou dovolit oficiální poplatky za překročení hranic a jsou následně stíháni jako pašeráci. Malí prodejci často ani netuší, že by měli překračování evidovat nebo danit. Tito drobní obchodníci si často nemohou dovolit zaplatit legalizaci své činnosti, jelikož jejich příjem stačí na udržení životního minima v komunitách. (De la Rosa, 2014, s. 2)

Autorka De la Rosa (2014, s. 3) ve své zprávě uvádí, že konflikty rivalitních pašeráckých klanů a muslimských komunit se nejčastěji projevují v bojích na moři v hraničním území. Tento horizontální konflikt mezi kriminálními klany a Mory je často důsledkem sporu o prodeji zbraní a narkotik. Pro rozvoj Mindanaa je stěžejní začít evidovat a kontrolovat překračování hranic a předcházet kriminální činnosti pašování. Zároveň je pro ekonomický rozvoj Mindanaa důležité legalizovat činnosti malých podnikatelů v maloobchodu tak, aby se tato sociálně slabší skupina nemusela bát stíhání a mohla svou ekonomickou činností přispět na podporu života v komunitách. V otázce nelegálního pašování, drog i zbraní se angažují hlavně extrémistické skupiny působící v Mindanau. Při mírových jednáních MNLF i MILF přiznali své předchozí konexe na nelegální pašerácké síť, které v dnešní době oficiálně nevyužívají. Největším hráčem v pašerácké činnosti v Mindanau je v současnosti teroristická skupina ASG. (Singh, 2018, s. 6)

¹³ Podrobněji strana 16, pojem *Rido* (zdroj z: Lum, 2014, s. 6)

4.2.4 Nelegální lichvářská činnost, Pagsanda

Dle Kamlian (2013) je *pagsanda* Tausigský pojem pro nelegální půjčování peněz a lichvu. Tento typ šedé ekonomiky je také silně spjatý s klanovými válkami a mocenským bojem v Mindanau. Transakce mezi účastníky není evidovaná a regulovaná státem. Důvody pro rozšíření této neformální ekonomické aktivity jsou:

- Nefunkční bankovní systém v BARMM
- Historická a kulturní tradice Tausigských klanů v lichvě
- Jednoduchá dostupnost a rychlost transakce
- V období konfliktu představuje *pagsanda* jediný prostředek získání financí pro komunity

Role nelegálních půjček se odráží i v politické sféře a je spojována s 'nákupy hlasů' ve volbách. Finance získané z nelegálních půjček také často hradí nákup pašovaných zbraní i drog, ty jsou následně použity v klanových válkách. Toto vše vede k eskalaci nepokojů na občanské úrovni v regionu BARMM.

4.2.5 Únosy a obchod s orgány

Šíření šedé ekonomiky v Bangsamoro je projevem i nedostatečného zájmu státu o rozvoj této oblasti. Obyvatelé v této oblasti postrádají legální možnost způsobu obživy, a proto se raději obrací na neformální způsoby obživy. Za vidinou zlepšení své ekonomické situace se obyvatelé obrací na klanové autority a kriminální skupiny, aby si vydělali na udržení životního minima. Toto živí i vznik nových skupin, které se snaží kriminální činností vydělat peníze, to vede k nárůstu případů únosů nebo k cílenému prodeji orgánů. (Lara, 2014, s. 3)

Autor Mendoza (2010) se zabýval výzkumem nelegálního obchodu s orgány na Filipínách. Nejčastější orgány, s kterými se nelegálně obchoduje, jsou ledviny. Dárci ledvin je poskytnuta kompenzace finanční částkou za jeho orgány, ale většinou se po operaci potýkají s následnými zdravotními komplikacemi. Ve své práci uvádí, že až kolem 80 % dárců ledvin netušilo, že se dopouští nelegální činnosti. Důvod, proč prodej orgánů na Filipínách nadále pokračuje i přes zásahy neziskových organizací a zdravotnických iniciativ, je zakořeněn v korupci a politicky podporované síti kriminálních skupin.

V konfliktu na Mindanau působí mnoho separatistických skupin a extrémistických hnutí, která hledají finanční podporu pro své fungování v šedé ekonomice. Mimo obchodu se zbraněmi, drogami nebo orgány se tyto skupiny obrací i na jiný nelegální způsob výdělků – únosy a požadování výkupného. V roce 2016 ASG obdržela až 3,7 milionu \$ jako výkupné za své oběti. Pro zlepšení situace v Mindanau je zásadní vypořádat se s kriminální činností, která způsobuje nestabilitu a nebezpečí pro občany regionu. (Singh, 2018, s. 10)

Jako nejdůležitější aspekty ovlivňující stoupající počet únosů za výkupné v oblasti BARMM považuje Gutierrez (2013, s. 121) následující:

- Nedostatek správních bezpečnostních orgánů na prosazování práva v oblasti
- Nárůst počtu klanových sporů a ozbrojených skupin
- Chudoba a absence alternativních způsobů obživy

4.3 Komunitní spory na Mindanau

Ve svém článku varuje Paredes (2015, s. 167-168), že i když došlo ke kladnému vývoji hlavních mírových jednáních v roce 2014 mezi vládou a MILF, vyvstanou nové výzvy pro řešení

v konfliktu. I když prozatím vystupují Lumadské a Morské komunity jednotně ve věci založení BARMM a implementace BBL, nebude tomu tak i nadále. Lumadské komunity a jejich pozemkové nároky byly dlouho přehlíženy. Toto povede k novým občanským nepokojům, které budou představovat další překážky v rozvoji Mindanaa.

Neziskové organizace a hnutí hájící zájmy minorit v Mindanau navrhly v otázce řešení – přerozdělí půdy a úřední správy nad BARMM přístupem tzv. 'tri-people'. Tento přístup má představovat střední cestu v řešení ekonomických, sociálních a politických přerozdělení moci rovnoměrně mezi tři nejpočetnější složky obyvatel v BARMM – křesťanské obyvatelstvo, muslimské obyvatelstvo a Lumadi. (Mindanao 2020, 2012, s. 144)

V otázce konfliktu Bangsamoro se mírová jednání vždy týkala Morských reprezentantů a vlády Filipín, což ponechalo jiné etnické skupiny v nevýhodě při vzniku autonomního regionu. Při těchto jednáních byly plně opomenuty jejich tradiční pozemkové nároky a práva Lumadů i jiných menších etnických skupin. Lumadi jsou stejně jako Morové tradiční domorodý národ v Bangsamoro, a proto si stejně jako Morové nárokují navrácení svých pozemků. Problematika nároků etnických skupin byla přehlídna i v samotných BBL, kde se nároky domorodých obyvatel vztahují pouze na Morské etnika. Toto přehlížení Lumadských práv ze strany Filipínské vlády může vyústit v nové spory v Mindanau mezi obyvatelstvem a přehlíženými komunitami. (Paredes, 2015, s. 169)

5 SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ AUTORA

V následující kapitole provede autor shrnutí faktorů konfliktu. Nejprve autor shrne vertikální konflikt, který je s implementací CAB a mírovými jednáními v ústupu. Nadále autor opět otevře problematiku horizontálních konfliktů a přednese možná doporučení v jejich zmírnění.

Je nutné si uvědomit, že samotný konflikt vertikálního charakteru na Mindanau je důsledkem více než 400leté frustrace a bojů o politickou moc nad jižní oblastí Filipín. Moderní historie tohoto konfliktu mezi Morskými obyvateli a vládou Filipín aktivně probíhá od 60. let 20. století a jeho umírnění lze pozorovat až na začátku 21. století. Současné dialogy MNLF, MILF a vlády Filipín jsou výsledkem dlouholetých vyjednávání a ústupků obou stran. Od podepsání mírových dohod v roce 2015 mezi MILF a vládou Filipín lze pozorovat zmírnění bojů v Mindanau. Na dodržování mírových smluv dohlíží v současné pozorovatelské země a organizace.

Snaha řešit tento dlouhotrvající spor je na obou stranách velkých aktérů. MILF a MNLF otevřeli dialogy v jednání o BARMM a rozvoje muslimských komunit, tato hnutí se distancují od činů teroristických skupin. Společný cíl obnovy konfliktem zničeného BARMM a rozvoj komunit se stal pro Bangsamoro i vládu Filipín prioritou. Vláda Filipín společně s administrativními orgány BARMM spolupracují na rozvojovém projektu MINDANAO 2020, který představuje rozvojový plán pro zlepšení životních podmínek obyvatel v Mindanau.

I když by se dal vertikální konflikt považovat za ustupující, je důležité přihlídnout k důsledkům, který tento dlouholetý konflikt měl. Průběh konfliktu dal vzniknout řadě přímých i nepřímých důsledků na podobu regionu dnes. Obyvatelé BARMM se začali v průběhu konfliktu přidávat k různým menším separatistickým skupinám, které mezi sebou bojují o vliv na lokální úrovni. Nárůst chudoby v důsledku bojů v regionu znemožnil obyvatelům normální způsob obživy, proto se mnoho mladých lidí rozhodlo následovat radikální skupiny a ideologie. Nefunkční infrastruktury a jurisdikce v Mindanau představovalo živnou půdu pro vznik kriminálních organizací a politickou korupci. Více než dva miliony lidí byly v důsledku probíhajícího konfliktu přesídleny. Toto přesídlení vedlo ke vzniku 'muslimských ghett' po celé zemi a je spojováno se zvýšenou kriminalitou. (Czech, 2014)

Důsledky vertikálního konfliktu přímo navazují na problematiku horizontální v BARMM.

5.1 Teroristické skupiny a klanové války

Filipínská armáda i armádní složky aktivně bojují proti terorismu a extremistickým skupinám. Největší překážkou v tomto boji je nedostatek personálu, špatná koordinace jednotlivých jednotek a často i geografické překážky. Zásahy vlády proti extremistickým skupinám komplikoval konflikt na Mindanau a nemožnost stíhání těchto skupin ve sporném Bangsamoro území. Díky mírovým jednáním spolupracuje vláda Filipín a administrativní orgány BARMM v boji proti terorismu.

V Morském konfliktu se promítala podpora klanových vůdců a jejich soukromých armád. Lum (2014, s. 6) předpovídá, že mírové jednání mezi vládou Filipín a MILF může přinést zmírnění lokálních sporů mezi jednotlivými klany.

Jak autor popsal v kapitole 5, nachází se spojitost angažování soukromích armád v Morském konfliktu. Je nutné poukázat i na to, že lokální klany mezi sebou vedou rido¹⁴, které většinou není spojeno jen s Morským konfliktem, ale i s jinými mezi skupinovými konflikty. Klany mezi sebou bojují z různých důvodů, nejčastější příčinou jsou obchodní spory nebo újma na cti. Urovnání těchto lokálních sporů a zmírnění škod spáchaných klanovými boji je předmětem mnoha neziskových organizací působících v oblasti. Například v roce 2005 byl neziskovou organizací CO-M (Community Organizers – Multiversity) iniciován Conflict Resolution Program in Mindanao, který cílil na zmírnění klanových bojů v regionu. V roce 2009 se této organizaci podařilo urovnat 20 případů klanových sporů. (Macabuac-Ferolin, 2014, s. 11)

Autor doporučuje nepodceňovat problematiku kmenových válek na Filipínách. Tyto ozbrojené války mezi klany a kartely negativně ovlivňují život mnoha venkovských komunit. Lokální boje znemožňují použití infrastruktury a představují pro obyvatele vážné nebezpečí újmy na životě. Nepřístupnost některých oblastí v důsledku ozbrojených nepokojů má nepříznivý vliv na ekonomickou situaci na venkově a může vést až k sociálnímu odloučení komunit.

5.2 Šedá ekonomika

Problematika rozšíření šedé ekonomiky se netýká pouze oblasti Mindanaa, ale také celých Filipín. Filipíny se dlouhodobě vyrovnávají s problematikou velké korupce ve státní sféře a s nefunkční jurisdikcí. I když Filipíny dostávají ročně desítky milionů dolarů na rozvojové aktivity, zůstávají silně zadluženou zemí. Toto odráží i problematika nedostatku financí na výstavbu infrastruktur na venkově, rehabilitaci vzdělávání a zdravotnictví.

Nedostatečným financováním trpí nejvíce venkovské oblasti. Obyvatelé venkovských částí Mindanaa mají znemožněný přístup k alternativním způsobům obživy, a proto se často uchylují ke kriminální nebo nezdaněné činnosti. Obyvatelé malých komunit jsou přímo závislí na příjmech z prodeje zemědělských komodit, které většinou prodávají před hranice regionu často nelegálně.

Jedním z velkých sociálních problémů současných Filipín je nezaměstnanost. Nedostatek pracovních pozic a možností vzdělávání podporuje vstup obyvatel do soukromých armád a radikálních skupin. Tyto skupiny rekrutují své členy pod příslibem půdy a renty, upevňují tak svou moc na lokální úrovni. Tyto skupiny se věnují velké škále kriminálních činností počínaje prodejem a pašováním drog, zbraní, lidí, orgánů až po vydírání a únos osob.

Když prezident Duterte nastoupil v roce 2016 do úřadu, začala jeho vláda prosazovat nové migrační politiky a vyhlásila boj proti únosům, pašerákům a náborářům do extrémistických skupin. Duterteova vláda začala aktivně podporovat emigraci obyvatel Filipín. Důvod podpory migrantů vládou jsou získané peníze ze zdanění zaslaných plateb do země ('remittance'). V roce 2016 obdržely Filipíny 26,9 bilionů \$ na daní ze zaslaných peněz do země. Výdělek z těchto daní je v současné době používán na rozvojové projekty a budování kapacit Filipín. (Asis, 2017)

Zásadní pro boj proti chudobě a nezaměstnanosti na Filipínách je spolupráce vlády Filipín s neziskovými organizacemi působícími v zemi. Každoročně je v této oblasti iniciováno a financováno mnoho rozvojových projektů na podporu lokální ekonomiky. Mnoho neziskových organizací se angažuje v humanitárních a sociálních projektech na venkově i ve městech.

¹⁴ Podrobněji strana 16, pojem *Rido* (zdroj z: Lum, 2014, s. 6)

5.2.1 Predikce rozvoje v BARMM

Pro budoucí vývoj oblasti je zásadní spolupráce vlády Filipín a administrativních zástupců BARMM při prosazování rozvojového plánu Mindanao 2020. Tato listina obsahuje plán na obnovu životního prostředí, sociální a humanitární rozvoj komunit v Mindanau, rozvoj ekonomiky Mindanaa, rehabilitaci bezpečnostních orgánů a jurisdikce Mindanaa a plán pro předání úřední správy v BARMM.

Mírové jednání a vznik BARMM otevřelo přístup pro zahraniční investory i neziskové organizace, aby se mohli aktivně podílet na budoucím rozvoji Bangsamoro. Region BARMM zůstává v současné době nejméně vyvinutým regionem Filipín. Díky podepsání CAB a práci na mírových jednáních ze stran MILF, MNLF i vlády Filipín se bezpečnostní situace v této oblasti začíná zlepšovat.

Zmírnění hlavního vertikálního konfliktu dává prostor pro řešení lokálních sporů mezi zneprátenými klany a komunitami. Jak už autor zmínil v kapitole 4.3.3 a 5.3 s mírovými dohodami, mezi MILF a vládou Filipín o BARMM dochází ke zmírnění sporu Morů a křesťanského obyvatelstva. V novém regionu BARMM se však nenachází pouze komunity Morů, ale i jiných menších domorodých etnik jako jsou Lumadi. Tyto méně medializované menšiny byly v celém konfliktu opomenuty v jednání o navrácení domorodých území, na které mají tradiční práva. Lumadské komunity dlouhodobě podporovaly ideologie vzniku Bangsamoro, ale když dosáhly spolu s muslimskou populací autonomie regionu, začínají tyto komunity pociťovat problematiku opomíjení jejich práv a podílu v úřední správě BARMM. Tato nová frustrace menšin v BARMM může vést k nové bezpečnostní hrozbě konfliktu, která ohrožuje potencionální vývoj této oblasti.

Pro budoucí udržitelný rozvoj je zásadní ekonomická rehabilitace Mindanaa. Pro zmírnění sociálních a bezpečnostních nepokojů v oblasti je důležité podpořit výstavbu nových infrastruktur. V rozvojových projektech na obnovu konfliktem zasaženého Mindanaa je důležité zapojení lokálních komunit. Tyto komunity se mohou aktivně účastnit výstavby nových infrastruktur a obnovy životního prostředí.

V otázce bezpečnosti a boje proti organizovanému zločinu v BARMM je potřeba vyřešit problematiku korupce, podstavy a nevybavenost místních bezpečnostních složek. Tato problematika se netýká pouze Mindanana, ale celých Filipín. Zvláště v případě nepříznivého trendu prodeje orgánů a vyděračské činnosti je potřeba předcházet organizovaným kriminálním činnostem.

6 ZÁVĚRY A LIMITY PRÁCE

Autor kriticky zhodnotí naplnění cílů své práce a popíše hlavní limity, které následující bakalářské práce má. Autor vyčlení, jaké jsou potenciaální rizika v kontextu Filipín a také uvede, jaké demokratické neshody mezi populací se mohou vyskytnout.

Cílem práce bylo analyzovat a zhodnotit faktory, které vedou k opětovnému otevírání konfliktu v Mindanau. Nejdříve byl zhodnocen hlavní vertikální problém mezi Bangsamoro a vládou Filipín. Provedla se analýza historických faktorů vzniku konfliktu a následně autor uvedl současné mírové jednání a vznik BARMM. V práci autor popsal všechny důležité aktéry, kteří se přímo i nepřímo dotýkají konfliktu. Nadále autor přednesl problematiku horizontální struktury konfliktu, která působí na lokální a kulturní úrovni. V charakteru horizontálního konfliktu se nejvíce projevují doprovodné jevy hlavního horizontálního konfliktu. Tyto doprovodné jevy se projevují na lokální úrovni a ovlivňují život a rozvoj komunit. Dlouhodobá uzavřenost BARMM a každodenní nepokoje vedly k tomu, že se oblast dostatečně nevyvíjela jako severnější regiony Filipín. Klanové války a nebezpečí hrozící od extrémistických skupin vedly k izolaci některých komunit. Důsledky této sociální izolace jsou negramotnost, nedostatečná zdravotní péče, chudoba a další.

POUŽITÁ LITERATURA A INFORMAČNÍ ZDROJE

LITERÁRNÍ ZDROJE:

HAMBLIN, W. Kenneth. *Earth's dynamic systems*. 6th ed. New York: Maxwell Macmillan International, c1992., s. 480 ISBN 00-234-9490-5.

DANIELOVÁ, Katarína, Ladislav TOLMÁČ, Daniel GURŇÁK, Karol KASALA a Tibor BLAŽÍK. *Geografia Ázie*. Bratislava: Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislavě, 2014, s. 263. ISBN 978-80-223-3770-0.

KRUPA, Viktor. *Národy a kultúry ostrovnej Juhovýchodnej Ázie a Oceánie*. Bratislava: Slovak Academic Press, 2006, s. 285. ISBN 8080950008.

KUNSKÝ, J., R. MÁLEK a O. VRÁNA. *Zeměpis světa*. Neuvedeno. Praha: Orbis, 1965, s. 470. ISBN 11-100-65.

ESPOSITO, John L. *The Oxford Encyclopedia of the Islamic World*. 13. Oxford: Oxford University Press, 2009. ISBN 9780199861255.

HIRSCH, P., C. WARREN. *The politics of environment in Southeast Asia: resources and resistance*. 5. New York: Routledge, 2005. s. 122–135. ISBN 04-151-7298-5.

OWEN, N. G. *The emergence of modern Southeast Asia: a new history*. 9. Honolulu: University of Hawai'i Press, c2005. s. XXI-XXII, 147-156, 262-266, 283-295, 455-467. ISBN 08-248-2890-9.

ABUZA, Zachary. *Militant Islam in Southeast Asia: crucible of terror*. Boulder: Lynne Rienner Publishers, 2003. s. 7-9,33-48, ISBN 15-882-6237-5.

MCKENNA, Thomas M. *Muslim rulers and rebels: everyday politics and armed separatism in the southern Philippines*. Berkeley: University of California Press, 1998. ISBN 05-202-1016-6.

RIGG, Jonathan. *Southeast Asia: the human landscape of modernization and development*. 2nd ed. New York: Routledge, 2003. s. 150-185, ISBN 04-152-5640-2.

uilan a Glenda M. GLORIA. *Under the crescent moon: rebellion in Mindanao*. Quezon City, Philippines: Institute for Popular Democracy, c2000. s. 1- 23, ISBN 97-191-6797-1.

ADAM, Jeroen, Dorien V. BOER a Borris VERBRUGGE. *Theories in Practice Series: Peacemaking and State-Society Interactions in Conflict-torn Mindanao, Philippines* [online]. 18. London: UK Aid, 2014, s. 18 [cit. 2019-02-17]. ISBN 2051-0926. Dostupné z: <http://www.lse.ac.uk/internationalDevelopment/research/JSRP/downloads/JSRP18-AdameTAl.pdf>

SIDEL, J. T. *Asian Survey The Philippines in 2014: Aquino Fights Back*. [online]. 55. California: University of California Press, 2014, s. 223 [cit. 2019-03-18]. ISBN 10.1525. Dostupné z: https://www.jstor.org/stable/10.1525/as.2015.55.1.220?read-now=1&refreqid=excelsior%3A6aa8052ea221ef80b5b54b28c3fb07da&seq=4#page_scan_tab_contents

CZECH, F. *Evolution of Conflict in the South of the Philippines*. *Asia in the 21.st century: conflicts and disputes*. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2014, s. 64-84. ISBN 978-83-7780-838-2.

CO, E. E. A., RAMON, L. F., DIOLA, M. F. L et al. *State of Local Democracy in the Autonomous Region in Muslim Mindanao: (SoLD ARMM)*. 1, Philippines: National College of Public Administration and Governance, University of the Philippines Diliman (UP-NCPAG) and the Philippine Center for Islam and Democracy (PCID), 2013. s. 55-56 ISBN 978-971-8567-85-2.

LARA, Francisco a Steven SCHOOFS. *Out of the shadows: violent conflict and the real economy of Mindanao*. Diliman, Quezon City, Philippines: International Alert, [2013]. ISBN 978-1-906677-15-2.

International Contact Group for the Southern Philippines Peace Process. London: DPI – Democratic Progress Institute, 2014. s. 7-10, ISBN 978-1-905592-98-2.

The Organisation of Islamic Cooperation (OIC) [online]. Organisation of Islamic Cooperation, 2019 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.oic-oci.org/>

INTERNATIONAL ALERT. *Rebellion, political violence and shadow crimes in the Bangsamoro: Rebellion, political violence and shadow crimes in the Bangsamoro* [online]. Report. Quezon City: International Alert, 2014 [cit. 2019-02-22]. ISBN 978-1-909578-56-2. Dostupné z: [https://www.international-](https://www.international-alert.org/sites/default/files/Philippines_BangsamoroConflictMonitoringSystem_EN_2014.pdf)

[alert.org/sites/default/files/Philippines_BangsamoroConflictMonitoringSystem_EN_2014.pdf](https://www.international-alert.org/sites/default/files/Philippines_BangsamoroConflictMonitoringSystem_EN_2014.pdf)

TORRES, Wilfredo Magno. *Rido: clan feuding and conflict management in Mindanao*. Makati City, Philippines: Asia Foundation, c2007. s. 127- 164 ISBN 978-971-9244-523.

KAMLIAN, J. A. Chapter 7: *Borrowing Money and Violence: The Pagsanda Credit System in Sulu*. *Out of the shadows: violent conflict and the real economy of Mindanao*. Diliman, Quezon City, Philippines: International Alert, [2013], s. 219-245. ISBN 978-1-906677-15-2.

GUTTIEREZ, E. Chapter 4: *Bandits, Villains and Bosses: Kidnappers of the Southern Philippines*. *Out of the shadows: violent conflict and the real economy of Mindanao*. Diliman, Quezon City, Philippines: International Alert, [2013], s. 118-144. ISBN 978-1-906677-15-2.

ODBORNÉ ČLÁNKY:

BUENDIA, Rizal. (2006). *Mindanao Conflict in the Philippines: Ethno-Religious War or Economic Conflict?*, 2006, s 1 – 26

Philippines: In Search for Self-Determination. The Political History and Armed Struggle of the Moro National Liberation Front in Mindanao. Conflict Studies Quaterly [online]. Iligan City: State University-Iligan Institute of Technology, 2018, 05/07/2018, 2018 Červenec (24.), 12 - 25 [cit. 2019-03-19]. DOI: 10.24193/csq.24.2. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/326809867_Philippines_In_Search_for_Self-Determination_The_Political_History_and_Armed_Struggle_of_the_Moro_National_Liberation_Front_in_Mindanao

FEDERSPIEL, Howard M. *Islam and Development in the Nations of Asean. Asian Survey [online]. California: University of California Press, 1985, 25(8), 805-821 [cit. 2019-03-19]. DOI: 10.2307/2644111. Dostupné z: https://www.jstor.org/stable/2644111?read-now=1&seq=1#page_scan_tab_contents*

GEORGE, T. J. S. *Revolt in Mindanao: The Rise of Islam in Philippine Politics. The American Historical Revue [online]. New York: Oxford University Press, 1981, 86(3), 641 [cit. 2019-03-21]. DOI: 86.3.641. Dostupné z: <https://academic.oup.com/ahr/article-abstract/86/3/641/128595?redirectedFrom=fulltext>*

GALERIANA, Concepción F. a Primitivo C. REGANDANG. *Philippines: In Search for Self-Determination. The Political History and Armed Struggle of the Moro National Liberation Front in Mindanao [online]. Iligan City, 2018 [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <http://www.csq.ro/wp-content/uploads/Imma-Concepcion-GALERIANA.pdf>. Analysis. State University-Iligan, Philippines.*

MACA, M., Morris, P. (2012) *The Philippines, the East Asian 'developmental states' and education: a comparative analysis of why the Philippines failed to develop, Compare: A Journal of Comparative and International Education, 42:3, 461-484, DOI: 10.1080/03057925.2011.652814*

MONTIEL, C., De Guzman, J., & Macapagal, M. (2012). *Fragmented Ethnopolitical Social Representations of a Territorial Peace Agreement: The Mindanao Peace Talks. Journal of Pacific Rim Psychology, 6(2), 37-47. doi:10.1017/prp.2012.4*

DIAZ, Patricio P. *Understanding Mindanao conflict. Davao City: MindaNews Publication, Mindanao News and Information Cooperative Center, 2003. ISBN 3071939.*

MACAPAGAL, M., Montiel, C., & Canuday, J. (2018). *The Unifying and Divisive Effects of Social Identities: Religious and Ethnopolitical Identities Among Mindanao Muslims in the Philippines. Journal of Pacific Rim Psychology, 12, E28. doi:10.1017/prp.2018.16*

CURAMING, Rommel A. *From Bitter Memories to Heritage-Making? The Jabidah Massacre and the Mindanao Garden of Peace. SOJOURN: Journal of Social Issues in Southeast Asia [online]. ISEAS – Yusof Ishak Institute, 2017, 32(1), 78-106 [cit. 2019-02-14]. DOI: 10.1355/sj32-1c. ISSN 1793-2858. Dostupné z:*

https://www.academia.edu/34747601/From_Bitter_Memories_to_Heritage-Making_The_Jabidah_Massacre_and_the_Mindanao_Garden_of_Peace

HEYDARIAN, R. J *The quest for peace: The Aquino administration's peace negotiations with MILF and CPP-NPA-NDF [online], NOREF The Norwegian Peacebuilding Resource Centre*

Report, 2015. Dostupné z: <https://www.files.ethz.ch/isn/189990/6a4a521651243abd9d63bafa322d7da9.pdf>

BANLAOI, Rommel C. *DERADICALIZATION EFFORTS IN THE PHILIPPINES: Options for Disengagement Strategy*. Quezon City: Philippine Institute for Peace, Violence and Terrorism Research (PIPVTR), 2014. s. 9 ISBN 978-971-93769-2-0.

FRANCO, Joseph. *Preventing Other 'Marawis' in the Southern Philippines [online]*. 2018, 5(2), 362-369 [cit. 2019-03-18]. DOI: 10.1002/app5.227. ISSN 20502680. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1002/app5.227>

LUM, T., DOLVEN B. *The Republic of the Philippines and U.S. Interests*. Washington D.C., 2014. s. 21 CRS Report. Congressional Research Service.

CORONEL-FERRER, M. (2012) *To share or divide power? Minorities in autonomous regions, the case of the autonomous region in Muslim Mindanao*, *Ethnic and Racial Studies*, 35:12, 2097-2115, DOI: 10.1080/01419870.2011.605901

ZULKIFLI, N. A. *Malaysia's Role on The GPH – MILF Peace Process, 2001-2015: Peacebuilding Theory [online]*. Kuala Lumpur, 2016 s. 2-3, 64-64 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: https://www.academia.edu/38094626/Malaysia_s_Role_on_The_GPH_MILF_Peace_Process_2001-2015_Peacebuilding_Theory_Analysis.

ICHIKAWA, S. *The Role of a Development Agency in Peacebuilding: Track One-and-a-Half Mediation in Mindanao*. *Asian Journal of Peacebuilding [online]*. 2014, 2,(1.), 79-95 [cit. 2019-03-21]. Dostupné z: http://space.snu.ac.kr/bitstream/10371/92338/1/05_Sachiko%20Ishikawa_OK.pdf

MACABUAC-FEROLIN, M. C. a NORMA V. C. *Localizing transformation: Addressing clan feuds in Mindanao through PCIA*. *Journal of Peacebuilding & Development [online]*. 2014, 2014, 9(1), 10-25 [cit. 2019-03-22]. DOI: 10.1080/15423166.2014.894404. ISSN 1542-3166. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/271938121_Localizing_Transformation_Addressing_Clan_Feuds_in_Mindanao_Through_Pcia

SMITH, P. (1994). *Assessing the Size of the Underground Economy: The Statistics Canada Perspectives*. *Canadian Economic Observer*, Catalogue No.: 11-010, 3.16-33, at 3.18. Spiro, Peter S. (1993): "Evidence of a Post-GST Increase in the Underground Economy;" *Canadian Tax Journal/ Revue Fiscale Canadienne*, 41(2): 247–258.

SINGH, B. *Crime-Terror Nexus in Southeast Asia: Case Study of the Abu Sayyaf Group*. *A journal of the international centra for political violence and terrorism research (CTR): Counter Terrorist Trends and Analyses [online]*. Singapore: Rajaratnam School of International Studies, 2018, 2018, 9(10), 6-10 [cit. 2019-02-23]. ISSN 2382-6444. Dostupné z: <https://www.rsis.edu.sg/wp-content/uploads/2018/09/CTTA-September-2018.pdf>

MENDOZA, R. L. *Price deflation and the underground organ economy in the Philippines*. *Journal of Public Health [online]*. 2011, 2010, 33(1), 101-107 [cit. 2019-02-23]. DOI: 10.1093. Dostupné z: <https://academic.oup.com/jpubhealth/article/33/1/101/1542805>

ASIS, M. M.B. *The Philippines: Beyond Labor Migration, Toward Development and (Possibly) Return*. *Migration Policy Institute [online]*. Washington D.C, 2017 [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: <https://www.migrationpolicy.org/article/philippines-beyond-labor-migration-toward-development-and-possibly-return>

STRACHEN, A. L. Conflict analysis of Muslim Mindanao . Birmingham, 2015. Analysis. University of Birmingham. [online] s. 12-21 [cit. 2019-02-23] Dostupné z: https://www.academia.edu/22100265/Conflict_analysis_of_Muslim_Mindanao

WEBOVÉ ZDROJE:

Central Intelligence Agency: The world Factbook [online]. Washington D.C.: Central Intelligence Agency, 2019 [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/rp.html>

United Nation Statistics Division (UNSTATS): Methodology, Standard Country or Area Codes for Statistical Use M49 [online]. New York: Statistics Division United Nations, 1999 [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://unstats.un.org/unsd/methodology/m49/>

Philippine Statistical Yearbook: Philippine Statistics Authority Bangsamoro Autonomous Region in Muslim Mindanao. Republic of the Philippines: Philippine Statistics Authority [online]. Manilla: Republic of the Philippines, 2018 [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <http://rssoarimm.psa.gov.ph/statistics/population>

Philippine Center for Investigative Journalism. Philippine Center for Investigative Journalism [online]. Quezon City: PCIJ (Philippine Center for Investigative Journalism), 2018 [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://pcij.org/stories/stats-on-the-state-of-the-regionsland-population-population-density/>

ASEAN, Association of Southeast Asian Nations: ASEAN Convention on Counter Terrorism (ASEAN Vision 2020) [online]. Vientiane: ASEAN, 2012 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: https://asean.org/?static_post=asean-convention-on-counter-terrorism

Joint Statement of the eleventh ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime [online]. Manila: AMMTC, 2017 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://asean.org/storage/2012/05/Joint-Statement-of-the-11th-AMMTC-Adopted.pdf>

UNODC: The Doha Declaration: Module 4: Criminal Justice Responses to Terrorism [online]. Qatar: UNODC, 2018 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/e4j/en/terrorism/module-4/key-issues/defining-terrorism.html>

UNODC: The Doha Declaration: Module 5: Regional Counter-Terrorism Approaches, Counter-terrorism instruments [online]. Qatar: UNODC, 2018 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/e4j/en/terrorism/module-5/key-issues/asian-region.html>

U.S. Department of State: Foreign Terrorist Organizations [online]. Washington D.C.: U.S. Secretary of State, 2018 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/123085.htm>

The Oxford Encyclopedia of the Islamic World: Islam, Islam in Southeast Asia and the Pacific [online]. Oxford: Oxford University Press, 2009 [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <http://www.oxfordislamicstudies.com/article/opr/t236/e0383#e0383-s7>

Herbert, S. (2017). Conflict analysis: Topic guide. Birmingham, UK: GSDRC, University of Birmingham. 2001, Květen 2017 [cit. 2019-03-11]. [online]. Dostupné z: <https://gsdrc.org/topic-guides/conflict-analysis/conflict-analysis-tools/>

CHALK, P. CTC Sentinel: The Bangsamoro Islamic Freedom Fighters: The Newest Obstacles to Peace in the Southern Philippines? [online]. New York: Combating Terrorism Center U.S. Military Academy, 2013, 6(11) [cit. 2019-02-18]. Dostupné z: <https://ctc.usma.edu/the-bangsamoro-islamic-freedom-fighters-the-newest-obstacles-to-peace-in-the-southern-philippines/> Uppsala Conflict Data Program: Philippines: Mindanao [online]. Uppsala: Uppsala Universitet, 2019 [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: <https://www.ucdp.uu.se/#conflict/308>

GRIFFITHS, James, Steve GEORGE a Jo SHELLEY. *Philippines lashed by Typhoon Mangkhut, strongest storm this year*. CNN: Cable News Network [online]. Atlanta, Georgia, US: CNN's Copyright Agent, 1980, 15. října 2018 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2018/09/14/asia/super-typhoon-mangkhut-ompong-wxc-intl/index.html>

RAPPLER Congress approves BBL. Ranada, P. [online]. Manilla: Rappler IQ, 2011, 31. květen 2018 [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: <https://www.rappler.com/nation/203736-congress-approves-bangsamoro-basic-law-may-31-2018>

THE GUARDIAN, Marawi: Isis rampage in Philippines continues with 19 civilians killed. [online]. King Place, London: Guardian Media Group, 1959, 28. květen 2017 [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2017/may/28/marawi-isis-rampage-in-philippines-continues-with-19-more-killed>

MINDANEWS, Bangsamoro Transition Authority to take oath Feb. 20; ARMM to BARMM turnover on Feb. 25. Arguillas, C. O. [online]. Davao City, Philippines: Mindanao Institute of Journalism, 2016, 2019 [cit. 2019-02-17]. Dostupné z: <https://www.mindanews.com/peace-process/2019/02/bangsamoro-transition-authority-to-take-oath-feb-20-armm-to-barmm-turnover-on-feb-25a/>

Office of the presidential Adviser in the Peace Process, GPH-MILF implementation panels reaffirm steadfast commitment to peace process, Quilates, A. [online]. Pasig: Office of the presidential Adviser in the Peace Process, 2016, 15. prosinec 2017 [cit. 2019-02-18]. Dostupné z: <http://peace.gov.ph/2019/01/mnlf-leadership-reiterates-support-for-bols-ratification/>

Office of the presidential Adviser in the Peace Process, MNLF leadership reiterates support for BOL's ratification, Quilates, A. [online]. Pasig: Office of the presidential Adviser in the Peace Process, 2016, 10. leden 2019 [cit. 2019-02-18]. Dostupné z: <https://peace.gov.ph/2017/12/gph-milf-implementing-panels-reaffirm-steadfast-commitment-peace-process/>

Office of the presidential Adviser in the Peace Process, Full implementation of the MILF Normalization Process underway. Quilates, A [online]. Pasig: Office of the presidential Adviser in the Peace Process, 2016, 28. březen 2019 [cit. 2019-02-18]. Dostupné z: <https://peace.gov.ph/2019/03/full-implementation-of-the-milf-normalization-process-underway/>

UCDP: Definitions. The Uppsala Conflict Data Program [online]. Uppsala: Uppsala Universitet, 1988 [cit. 2019-02-18]. Dostupné z: <https://www.pcr.uu.se/research/ucdp/definitions/#Victory>

YAOREN, K. Y. *The Changing Dynamics of Islamist Terrorism in Philippines*. The Diplomat [online]. 2002, 28. únor 2019 [cit. 2019-02-20]. Dostupné z: <https://thediplomat.com/2019/02/the-changing-dynamics-of-islamist-terrorism-in-philippines/>

OIC Encourages All Parties to Support Plebiscite in the Southern Philippines. The Organisation of Islamic Cooperation [online]. Jeddah: The Organisation of Islamic Cooperation, 1969, 20/01/2019 [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: https://www.oic-oci.org/topic/?t_id=20494&ref=11665&lan=en

QUILATES, A. Duterte's top execs in Sulu to underscore the importance of BOL in search for just and lasting peace. Office of the Presidential Adviser on the Peace Process [online]. Pasig: Office of the Presidential Adviser on the Peace Process, 2016, 19. leden 2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://peace.gov.ph/2019/01/dutertes-top-execs-in-sulu-to-underscore-the-importance-of-bol-in-search-for-just-and-lasting-peace/>

USAID, *U.S. Foreign Aid by Country: Philippines* [online]. Washington D.C.: Economic Analysis and Data Services (EADS), 2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://explorer.usaid.gov/cd/PHL>

The Religious Literacy Project: Christianity in the Philippines [online]. Cambridge: President and Fellows of Harvard College, 2019 [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://rlp.hds.harvard.edu/faq/christianity-philippines>

Oxford Living Dictionaries: Christianity [online]. Oxford: Oxford University Press, 2019 [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/christianity>

Republic of the Philippines National Government Portal: The government [online]. Quezon City: Republic of the Philippines, 2019 [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://www.gov.ph/>

AKADEMICKÉ PRÁCE A OFICIÁLNÍ DOKUMENTY:

LUGA, Alan R. *MUSLIM INSURGENCY IN MINDANAO, PHILIPPINES*. Fort Leavenworth, gKansas, 2002. *MASTER OF MILITARY ART AND SCIENCE degree (Magisterská diplomová práce)*. Philippine Military Academy.

ARQUIZA, Mucha-Shim Q. *A UNESCO Links Project: Loggot Tebba maka Gotom: (prolonged lowtide and hunger spell)* [online]. Quezon City, 2011 [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: <https://houseinthesea.wordpress.com/2011/10/05/a-unesco-links-project-loggot-tebba-maka-gotom-prolonged-lowl tide-and-hunger-spell/>. Analysis. University of the Philippines.

HAIDER, H., (2014). *Conflict Sensitivity: Topic Guide*. Birmingham, UK: GSDRC, University of Birmingham. Dostupné z: https://gsdrc.org/wp-content/uploads/2015/07/GSDRC_CS_topic_guide.pdf

ABUZA, Z. *Politicking and the Philippine Peace Process: Policy Brief No. 176* [online]. Stockholm: ISDP The Institute for Security and Development Policy, 2015 [cit. 2019-02-18]. Dostupné z: <http://isdpr.eu/content/uploads/publications/2015-abuza-politicking-and-the-philippine-peace-process.pdf>

HOLTMANN, P. a FRANCO, J. *Pledges to Islamic State: Weak and Strong Alliances*. Singapur, 2014. *Comentary*. Rajaratnam School of International Studies (RSIS), Nanyang Technological University.

ALKAFF, S. H. O. a SINGH, J. *2019 Jolo Bombing: Bid to Derail BOL Peace Deal?*. Singapur, 2019. *Commentary*. Rajaratnam School of International Studies (RSIS), Nanyang Technological University (NTU).

PAREDES, O. T. *Converting conflict: Lumad identity and warfare in early colonial Mindanao*. United States Arizona, 2008. *Dissertations & Theses*. Arizona State University.

ISHIKAWA, S. *A New Perspective on Conflict Resolution in Asia: Integration of Peace and Development for the Philippines: Human Security in Practice: East Asian Experiences* [online]. Tokyo, 2017 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: https://www.jica.go.jp/jica-ri/publication/workingpaper/175nbg00000aa757-att/JICA-RI_WP_No.155.pdf. Paper No. 155. JICA Research Institute.

THE WORLD BANK: *Performance and learning review of the country partnership strategy for the Republic of the Philippines for the period FY15-FY19*. In: . Washington D.C.: The World Bank, 2017, ročník 2017, 117771-PH. Dostupné také z: <http://documents.worldbank.org/curated/en/516821504404047783/pdf/WBG-Philippines-Performance-and-Learning-Review-SECPO-Submission-August-4-08102017.pdf>

SCHOOFS, S. *Illicit drugs and peace: Challenges for the Bangsamoro peace process* [online]. International Alert. Quezon City: *Shadow economies and conflict*, 2014 [cit. 2019-03-22]. ISBN 978-1-909578-40-1. Dostupné z: https://www.international-alert.org/sites/default/files/Philippines_PolicyBriefIllicitDrugs_EN_2014.pdf

LARA, F. a S. SCHOOFS. *Mindanao's shadow economies: Minimising risks, maximising peace dividends* [online]. Quezon City: *International Alert*, 2014 [cit. 2019-03-22]. ISBN 978-1-909578-41-8. Dostupné z: https://www.international-alert.org/sites/default/files/Philippines_PolicyBriefShadowEconomies_EN_2014.pdf

GULANE, J. T. *Land governance in the Bangsamoro* [online]. Policy Brief. Quezon City: *International Alert*, 2014 [cit. 2019-02-22]. ISBN 978-1-909578-43-2. Dostupné z:

https://www.international-alert.org/sites/default/files/Philippines_PolicyBriefLandGovernance_EN_2014.pdf

BASHAR, I. a P. VINELES. *War on Drugs: How To Win in Philippines, Bangladesh* [online]. Singapore: Rajaratnam School of International Studies, 2019 [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: <https://www.rsis.edu.sg/rsis-publication/icpvtr/war-on-drugs-how-to-win-in-philippines-bangladesh/#.XL66P9jVJPZ>. Commentary. Rajaratnam School of International Studies.

DE LA ROSA, N. K. *Porous peace in Mindanao's free trade area*. [online]. Quezon City: International Alert, 2014. [cit. 2019-02-22]. ISBN 978-1-909578-42-5. Dostupné z: https://www.international-alert.org/sites/default/files/Philippines_PolicyBriefBorderTrade_EN_2014.pdf

PAREDES, O. *Indigenous vs. Native: Negotiating the Place of Lumads in a Bangsamoro Homeland*. *Asian Ethnicity* [online]. 2015, 16(2), 166-185 [cit. 2019-02-23]. DOI: 14631369.2015.1003690. Dostupné z: https://www.academia.edu/8702527/Indigenous_vs._Native_Negotiating_the_Place_of_Lumads_in_a_Bangsamoro_Homeland_2015

MINDANAO 2020: *Peace and Development Framework Plan (2011-2030)*. In: Davao City: Mindanao Development Authority (MinDA), 2012. s.144 Dostupné také z: http://minda.gov.ph/resources/Publications/Mindanao_2020/m2020_full_doc_for_web.pdf

BARING, R. *Emerging Transitions in the Meaning of Religious Constructs: The Case of the Philippines*. *Religions* [online]. 2018, 25. prosince 2018, 12(9), 1-11 [cit. 2019-03-30]. DOI: 10.3390/rel9120387. Dostupné z: http://apps.webofknowledge.com/full_record.do?product=WOS&search_mode=GeneralSearch&qid=1&SID=F1L3qrvJahr133ER3y8&page=1&doc=4

PIA: *Philippine Information Agency: Gov't in control vs terrorism, Palace assures* [online]. Quezon City: Philippine Information Agency, 2018 [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://pia.gov.ph/news/articles/1013483>

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 - Federativní státy a regiony Filipín (zdroj: Philippine Center for Investigative Journalism, 2018)</i>	5
--	---